

Acerca de este libro

Esta es una copia digital de un libro que, durante generaciones, se ha conservado en las estanterías de una biblioteca, hasta que Google ha decidido escanearlo como parte de un proyecto que pretende que sea posible descubrir en línea libros de todo el mundo.

Ha sobrevivido tantos años como para que los derechos de autor hayan expirado y el libro pase a ser de dominio público. El que un libro sea de dominio público significa que nunca ha estado protegido por derechos de autor, o bien que el período legal de estos derechos ya ha expirado. Es posible que una misma obra sea de dominio público en unos países y, sin embargo, no lo sea en otros. Los libros de dominio público son nuestras puertas hacia el pasado, suponen un patrimonio histórico, cultural y de conocimientos que, a menudo, resulta difícil de descubrir.

Todas las anotaciones, marcas y otras señales en los márgenes que estén presentes en el volumen original aparecerán también en este archivo como testimonio del largo viaje que el libro ha recorrido desde el editor hasta la biblioteca y, finalmente, hasta usted.

Normas de uso

Google se enorgullece de poder colaborar con distintas bibliotecas para digitalizar los materiales de dominio público a fin de hacerlos accesibles a todo el mundo. Los libros de dominio público son patrimonio de todos, nosotros somos sus humildes guardianes. No obstante, se trata de un trabajo caro. Por este motivo, y para poder ofrecer este recurso, hemos tomado medidas para evitar que se produzca un abuso por parte de terceros con fines comerciales, y hemos incluido restricciones técnicas sobre las solicitudes automatizadas.

Asimismo, le pedimos que:

- + *Haga un uso exclusivamente no comercial de estos archivos* Hemos diseñado la Búsqueda de libros de Google para el uso de particulares; como tal, le pedimos que utilice estos archivos con fines personales, y no comerciales.
- + *No envíe solicitudes automatizadas* Por favor, no envíe solicitudes automatizadas de ningún tipo al sistema de Google. Si está llevando a cabo una investigación sobre traducción automática, reconocimiento óptico de caracteres u otros campos para los que resulte útil disfrutar de acceso a una gran cantidad de texto, por favor, envíenos un mensaje. Fomentamos el uso de materiales de dominio público con estos propósitos y seguro que podremos ayudarle.
- + *Conserve la atribución* La filigrana de Google que verá en todos los archivos es fundamental para informar a los usuarios sobre este proyecto y ayudarles a encontrar materiales adicionales en la Búsqueda de libros de Google. Por favor, no la elimine.
- + *Manténgase siempre dentro de la legalidad* Sea cual sea el uso que haga de estos materiales, recuerde que es responsable de asegurarse de que todo lo que hace es legal. No dé por sentado que, por el hecho de que una obra se considere de dominio público para los usuarios de los Estados Unidos, lo será también para los usuarios de otros países. La legislación sobre derechos de autor varía de un país a otro, y no podemos facilitar información sobre si está permitido un uso específico de algún libro. Por favor, no suponga que la aparición de un libro en nuestro programa significa que se puede utilizar de igual manera en todo el mundo. La responsabilidad ante la infracción de los derechos de autor puede ser muy grave.

Acerca de la Búsqueda de libros de Google

El objetivo de Google consiste en organizar información procedente de todo el mundo y hacerla accesible y útil de forma universal. El programa de Búsqueda de libros de Google ayuda a los lectores a descubrir los libros de todo el mundo a la vez que ayuda a autores y editores a llegar a nuevas audiencias. Podrá realizar búsquedas en el texto completo de este libro en la web, en la página <http://books.google.com>

Princeton University Library

32101 066874395

RECAP

2509

717

509

717

ANSWER

159624g

MICHAELIS PICCARTI,
FRANCI
PROFESSORIS NORICI
PERICVLORVM
CRITICORVM

LIBER SINGULARIS.

Diu desideratus:

Multorum rogatu alterâ jam vice
editus

Cura

IOHANNIS SAVBERTI
IN ACADEM. JULIA PRO-
FESS. PVBL.

42(0)26

23

HELMESTADII,
Typis & Sumtibus JOHANNIS HEITMULLERI.
Anno cœlo cLXIII.

Gurlitt, Hamburg 1802.

*Admodum Reverendo, Nobilissimo Amplissimo
mōg. Domino,*

D. IOHANNI CHRISTO-
PHORO NEVSTETTER
cognomento **STYRMER Eq.**
F R A N C O.

Cathedralium Ecclesiarum, B A M B E R G E N S I S
D E C A N O , M O G V N T I N E N S I S & H E R B I P O L E N S I S Canonico,
ad S. J A C O B U M Præposito Bambergæ, S. C A S A R .

M A J E S T. à Consiliis,
Domino Meo Clementi.

ERUNT fortasse, Reverende admodum, Nobilissime Amplissimeque Domine Decane, qui mirentur etiam tingantur : Rev : Dignitatem & Amplitudinem Tuam, in Optimatum Reip. Christianæ Ordinem meritissimo suo cooptatam, nugis hisce Criticis à me adiri compellarique, cui alia omnia potius ex decoro consecrari, Dignitatisque ac Virtutis respectu debuerint. Qui si ita accipi velint, quasi majora & luculentiora munera splendorem tuum deceant, tantum abest, ut dissentiam, ut si propugnare hoc sit opus, in prima sim acie congressurus. Sin ita ; quia hæc, ut levia, ita ignara tibi, etiam despectui sint : næ illi parùm te nosse videntur, aut inveteratam familiæ tuæ gloriæ malitiosè

A 2

dete-

1809
2509
117

deterere velle putandi sunt. Non h̄ic ambitiosē quod promitum mihi tamen & facile foret, ab antiquo repetam Majores tuos: omni & belli & pacis dignitate, gloriofissimè perfunctos. Duos solum attingam Heroes Familia vñ fr̄z: Erasmus Patruum & Sebastianum Parentem & Magna, Deum immortalem nomina, nec sine religione appellanda. Quorum ille, quanquam multorum, judicare de virtute valentium, suffragiis consentientissimis, summis dignitatibus ornatus fuerat, primum Canoniciatū Cathedralium Bambergensis, & Herbipolensis Ecclesiarum donatus, mox Jubilæi & Senioris, tandem Præposituræ Comburgensis dignitatibus auctus, tamen omnibus illis, & quæ cunque accedere potuissent aliæ, infinitis partibus fuit superior, tantoque maximis dignior, quanto fortius eas sprevit. In quo Virtutum, in primis Magnanimitatis certamine vel nihil ei cessit, vel perparum Frater ut sanguine, ita animo conjunctissimus, SEBASTIanus Pater tuus. Unde & factum, ut dominus eorum non aliter à doctissimis Germania Viris, quam Athonæum aliquod aut Phœbi Musarum que Sacratum frequentaretur, (Equorum in numero unumes r̄ placet excerpere Magnum illum Francie nostra Ocellum IOACHIMVM CAMERARIVM Patrem, tantq; Viri virtutum acerrimos custodes utrumq; Filium, IOACHIMVM publico luctu denatum & optimo Publico etiamnum superstitem PHILIPPVM, PETRVM item EOTICHIVM, Virum & Poëtam optimum celeberrimumq;, FR. MODIVM, Virum quā Eruditissimum quā Candidissimum. Deniq; CVNRADVM DINNERVERM, ICtum, PAVLVM MELISSVM, POSTHIVM, & alia præcē Virtutis Sapientia columna.)

Qui & grata hæc habuerē studia nostra, nec sovenda solum sibi sumiscere, sed & tibi, quem dignitatum bonorumque

D E D I C A T O R I A.

que hæredem superstites videre, duces autoresque extitentes, conjugeadi cum Reip. cura, in qua totus eras, & omnium liberalium doctrinarum cognitione, eujus non admirator solum magnus, sed & præcō fatundus Modius fuit, studium quoque & favorem literarum harum: Quorum tu voluntatem ira superasti, ut penè glorie illorum prævaricari voluisse malevolis videri possis. Aliter autem acceperes, Sapientissimi multis retro annis, Præfules Germanie nostræ, qui ex suis Virtutibus & fatis, aliena metientes, non solum admirati te sunt, & ipsa oculis animoque habuere, sed & congestis in te certatim Amplissimis dignitatibus, ostendere publicè; te sic natum, sic eductum, sic exercitatum fuisse, ut nihil dari possit ardui & difficilis negotii, nihilque reperiri vel utile vel honorificum, quod à tua Sapientia & Virtute non debeat expectari, non possit effici.

Hunc talem, admodum Reverende, Nobilissime & Amplissime NEVSTETTERE, cum te non solum esse volueris, sed & luculentissimis exemplis docueris, nemo Bonus mihi vitiō vertet, si antiquam Phœbi Musarumque Coloniam queram ego quoque; fanumque hoc ingressus, ponam & meum aliquod, quanquam levidense dñhariunt, votum pro incolumitate tantorum numinum, quæ in te vivunt, atque utinam non recum moriantur, concipiā & memoriam mei tibi commendem. Trahit me huc Vrbis, cuius tu Smaragdus es, ut Universæ Fratricæ unio, præterea Amor, quæ Majores meos produxit & duobus, & quod excurrevit, retro seculis fovit, parentēm etiam meum in lucem hanc extulit. Eam in te, quem præsidium ipsa suum libenter agnoscit & colit, salutare quoque volui, nec te ut credo invito: Non enim abludit à magnitudine vestra, splen-

EPISTOLA DEDICATORIA.
dolis aliquid fœnerari ijs, qui de Virtute vestra eximiò sensiunt.

Accipe ergo Reverende, Nobilissimeque Domine, & utraque causa quidem libellum hunc, eumque præsidio, & auctoritate tua muni, & monumentum observantia in te meæ, vel in extremo angulo augusti pectoris tui suspende. Erit forsitan, ut cum tempore sequatur donum aliud, teque magis dignum. Ita ut Vir Splendissime vivas & valeas, Deusque Opt. Max, & vitam mihi & vires largiatur, præstandi aliquando, quod yovi: Vale etiam, literarum literorumque præsidium & decus, rebusque gerendis quam diutissimè ex a vita propriaque Virtute præsto,

AL TOR FIO Extremo Januario Anni post partam à Christo Salutem M. DC. VIII. quem tibi felicissimè evenire opto & foveo.

*Admodum Reverenda Nobilissimaq;
Dignitati, Virtatig; tua*

Deditissimus

Omni observantia & cultu

M. MICHAEL PICCARTVS
Francus, Professor Noricus.

AD

PERICVL A hæc, LECTOR candide, cur nunc
 temporis emittam, caussam dico dupli-
 de caußâ: primûm ut de ijs judicium meum
 audias tu; deinde ut ne reformidem tuum.
 Adulescens partim Præceptorum monitu,
 partim ingenii propensione, humanioribus
 studiis addictus, vidi ætatis illius gloriam esse,
 notasse, quæ aut viderentur in bonis Auctori-
 bus mutila, manca, depravata, aut meliora fie-
 ri posse emendatione vel à MSS. vel ab inge-
 nio. Itaq; hanc quidem viâ institi etiam ipse,
 nam istam per inopiam codicum parùm licu-
 it. Notata sunt mihi pauca quædam, eaq; levi-
 cula & neglecta potius aliis Criticis, quam non
 visa. Ea pressi haetenus, quia mea ipsius æsti-
 matione non digna viderentur, quæ lucem
 viderent. Succrescente ætate, quod fieri amat,
 in lectiones Scriborum quandoque versanti,
 quædam occurrere non magna quidem illa
 quoq; meliora tamen, nisi fallor, istis de qui-
 bus modo dixi: Ea cum vidissent apud me A-
 mici, nec improbarer, cogitavi edere, Lector,
 ut cerneret & judicaret ingenii vel profectū
 vel defectum: omnino autem aliter ne acci-
 perer,

perer, nisi ut adolescentiæ labores, hoc est, uno
ut te absolvam verbo, nugas, quæ ipsæ tamen,
si non alios, hodiè tamē qui sunt, adolescentes
afficiant. Et præstat profecto, aliquid operis
vel tantilli ætati illi præire, quam exemplo ad
torporem & ignaviā invitare, pronā illo suapte
spōte. Ita ergo, ut dixi, capē Lector, nec ex hoc
opusculo totū mē metire. Alia mihi nunc &
graviora sunt studia. Hęc, quæ do, & aliūs fuere
ætatis & nunc sunt mihi παρεγγέλματα. Si quid com-
peries hic fortè, notatū jam ante aliis, serio te
stor, nec visum mihi nec lectū, nisi cū innuo.
Neq; in his talibūs opus fuit alienæ industriæ
catillatorē sive sublingionem esse, & γενική η-
φαλική. Possem id minori facere periculō, in-
scribitis gravissimorū Philosophorū doctissi-
mis, quæ nondū edita penes me habeo: sed nec
ita factus sum, nec ita doctus. Quod te præmo-
nendū duxi. Bene vale &, si faveris brevi librā
quoq; secundum exspecta. Ad Valerium etiā
Flaccum, cuius, si De vs vitam protraxerit, Edi-
tionē & justos adorno Commentarios, si quæ
habes subsidia, amicē quæso, quisquis es, bono
publico literario confer & communica.

PERI-

PERICVLORVM

MICHAELIS PICCARTI

F R A N C I

P R O F E S S O R I S N O R I C I

L I B E R S I N G V L A R I S

CAPUT I.

Bucephali Etymion inquisitum.

MAgna est inter Grammaticos lis : Bucephalo, Alexandri equo celebratissimo etiam Historicorum monumentis, unde nomēa fuerit. Sunt qui dicere non erubescant, caput ei bubulum fuisse : O cor hominum sive os portius : scilicet tantum regem monstro delectari potuisse : Alii his haur multò meliores, à capitū magnitudine dictum, se nobis persuadere postulant: Sōū enim in compositione augere, hoc verò esse claimant, quod pueri sciant. Sic βράυοι dici, sic alia infinita : Sunt denique aliij qui Bucephalon dictum sentiunt, quia caput bovis armo ejus impressum fuerit: Errant omnes, nec mei animi, eos ire refutatum, qui cæterarum rerum doctissimi: Primi certè seipso satis sui erroris convictos adtinent, secundi non considerasse videntur descriptionem sive dotes boni Equi, quali Alexandrum usum nemo negārit, apud Virg. 3, Georg.

— — illi ardua cervix

Argutumque caput;

Varro

Varró exiguum requirit, Columella si ecum & pelle propos
modum solis ossibus adhaerente. Proximi veritatis arcem
tertij sunt, nondum tamen in ipsa: Nos tentabimus: In
Thessaliam Equi olim habebantur præstantissimi; docet Ora-
culum vetus:

Ἴπποις δέ ταλαιπώνται κακοίσια τε κακά.

Item Lucili: qui in reliquis (quas pari studio & felicitate
collegit ediditque juventis Nobilissimus; Juxta & Eruditissi-
mus, Franciscus Douza) lib. 30. Amicam suam ferocem
acrem & superbam, eleganti traductient, *Equam Thess-*
lam appellat argute. Hujus regionis Equi variis notis im-
pressis sive potius inustis nobiles siebant: Inter alias multis
inurebatur Βερεφάλος herbz figura: Quo signo notati, dice-
bantur Bucephali: Neque enim Grammaticos hic audien-
dum, qui suum hoc Alexandri Equo & proprium esse no-
mencensent. Frustra illi sunt cum isthac censione οὐ: E-
qui hoc nomine apud antiquos multi. Ampliter testis Ari-
stophanes, in "Αγεγύρας μη κλαῖ", inquit, διὸ τοῖς Βερεφαλοῖς
λυρούμενοι: Et iterum: Ψυχεὶς τὸ πέμπτον τὸ Βερεφαλόν καὶ κοπτασί-
αν (Κενταύλας obiter noto equum dictum litera Κ notatum),
quam Vett. νόπτα, docente Scholiaste Aristoph. in Nubi-
bus, & Eustathio enunciabant, quemadmodum Sampho-
ran litera ε notatum, quia Dorientes illam literam San-
cebant, teste Athenaeo, ut docuit me, exillis, Cælius Rho-
diginus lib. 4. c. 31.)

Facit huc Apul. locus xi. Miles.

*Famulis meis equum illum meum reducentibus, quem
diversè distractum, nota dorsalis agnitione recuperaveram.
(ut recte emendavit eum locum Schickeradius) sed dice-
re non sufficit: Auctorem sententiæ mædo Etymologiæ
ci Auctorem: Βερεφαλός ὁ ἵππος, inquit, εἰ λέξανθρο-
πεύκ-*

'επίνειον', 'υχ' ὡς τῆς οἰνήσι, ἵτι θόρει κέρατα εἶχον (notatae aliam opinionem) τοιν' γὰρ ψεύδεσι, 'επομένην γὰρ τὸν Αλεξανδρόπολις ζευσοῖς, ἀλλά, οἴηντας τοις θεοῖς θεσπαλίαις σπαλαγχνοῖς ιππαῖς σχοτεῖς' γυναικαὶ μὲν οὐκεάντων.

Cujus rei causas indaganti, primū omnium venit in mentem, Thessalos olim beneficiis Magicisque artibus fuisse famigeratissimos. Plautus Amph. sc. Vos inter vos: *Thessalum beneficium.* Horat. Od. 27, lib. I.

Quae saga, quis te solvere Thessalī Magus venenis quis poterit Deos. Tibull. lib. 2. Eleg. 4.

Quicquid habet Circe, quicquid Medea veneni,

Quicquid & herbarum Thessala terra gerit.

Jam τὸ Θεοφράστης, quod Latinis Antirrhinon, ex vires creditur dōcentibus (ut me monuit CL. & Conjunctionissimus Collega meus CASPAR HOFFMANNVS Medicus & Philosophus summus) Theophraste, Dioscoride, Plinio, ut à quibus gestetur, iis gratiam conciliet, honores, dignitatesque augeat, venena innocua faciat, Magicas incantationes abigat, Theophrasti verba, 9. hist. 'ἄκλατα γάρ τῶν αἰθ πε-
τεῖ τὸ ἀναρρίνον καλέμενον, κάρπων ἀστερες μούχη εἶναι ἔχει. τὸν
δέ δέποτε τὸ τοῦ ἀλεφόνερον δοξεῖν. Dioscoridis lib. 4. c. 128,
τορπεῖται δέ τὸ τοῦ αντιταραθέντος Φαρμάκος τελεστόνερον ἀπί-
χαστο τοις ἀλεφόνερον στων ελαῖας κρίνεται. Plinius eadem
lib. 25. c. 10.

Anarrhinon vocatur sive anorrhinon sive Lycnis agria semine virili narium, & hoc per unertos venustiores fieri, nec ulla malo medicamento ladi posse aut veneno, si quis in brachi ali habeat, arbitrantur Magi.

Matthiolus scribit Scorpios attractos duntaxat hac planta torpescere. Matthiolus summis ex Plin. libr. 2. cap. 26. Lycnis sylvestris, scorpionibus adeo contraria, ut omnino visa

ca torpescant. At Lychnidem sylvestrem etiam Antirthi non vocari scribit non tantum ipse, sed & Diosc. loco citato. An forte superstitionissimum hominum genus, fascinationis mirum quantum metuens, etiam effigiem ejus ad eadem facere censuit. Hoc amplius: si Bellonio fides habenda, Viro certe plurimi rerum usus &, ut ego existimo, fidei Alexandri Bucephalus Equa fuit non Equus. Refert enim ille:

Incola urbis Philipporum lapidem ex marmore Thasio ostendunt excavatum, quem Equus ita per Excellentiam Bucephalum appellant) præsepe fuisse dicunt.

C A P V T II.

Leviter & modestè à sententiâ duorum magnorum Virorum discessum. Jaeturæ pro impensis. Nec pro & non divisim.

VErba sunt C. Julii Cæsaris lib. vii. de Bello Gallico 1. Germanos atque Ariovistum fibi adiunxerat, eosq; ad se magnis jaeturis pollicitationibus perduxerat. Eum Cæsar is tocam magnus quidam Vir in mendo cubare ait, ideoque censet legendum, suadente; ut ait, sententiâ: pro jaeturis, capturis: Mihi vero liceat leniter & leviter dissentire: Tò jaeturis enim adserere mihi certum est: ut qui jaeturas pro impensis dicere bonos auctores scio: Cic. pro L. Manil.

Nunc quâ cupiditate homines, quibus iacturis, conditionibus in provincias proficiuntur.
Et lib. 6. Ep. ad Att. Ep. i.

Quid enim potest esse tam dissimile, quam illo imperante exhaustam esse sumptibus & iacturis provinciam. *Gloss.*

Gloss: *vetus*: *luctura δονβολη*, *βλαχη*, *ενβολη*, *ζημιη*. Et ne simplicem insaniam, vulgatam in Virgil. Lestionem adseram etiam contra Gul. Canterum, at quem virum. Versus est. 3. Georg. de Equo vetulo:

— abde domo nec turpi ignosci senecta.

Canterus legit abde domo & turpi i. s. Senectutem enim turpem nemo inquit ignorat.

Ego non solum ignoror esse turpem, sed contrarium scio, Equi boni senectutem esse honestam: Valere ergo particulam, Nec, divisim ajo. Et non: hoc sensu: Abde domo & ignosce non turpi senecta. Juvat me Servius Petr. Danielis, cuius verba subscrivam:

Cicero in Catone maiore & laudat & vituperat senectutem: unde dupliciter hunc locum intelligimus: aut nec ignoscatur turpi senecta: aut Non turpi senecta ignoscere, id est, abde & ignosce senecta qua turpis non est, quia per naturam venit. Ceterum particulam Nec divisam habere significationem aliquot locis notavi. Ovidius:

Ora nec immundâ mane lavabis aquâ.

id est, & lavabis ora aquâ non immundâ. I. penult. ff. de remilit.

Quod si ratio constiterit nec desertorem fuisse apparuerit. id est, apparuerit non fuisse desertorem. Arnob. lib. 1.

Eius voluntate & arbitrio & interire & solvi, nec solvi possunt nec interire.

id est, & non solvi possunt & non interire.

CAPUT III.

Amphitruo Plauti examinata.

VERE quidem Arnobius libr. 7. Adversus Gentes;

Ponit animos, air, Iupiter, si Amphitruo fuerit aetius, proniciatusq. Plautinus.

Egregie caim & acri aceto Gentilium superstitione in ea perstringitur: Erudita tamen Comoedia est mediis fidis & multâ antiquam historiam face inlustrans. In ea nuper cum essem, hæc è Manuscr. Birckemerae Bibliothecæ notanda sunt visa.

Primâ scenâ quâ Sosia pugnam herilem graphicè despingit, de equitibus ait:

Cum clamore involant impetu alaci.

Versus claudicat: cui Lambinus consulere sese studens, *impetu, quo particulam adiuxit, recte quidem ad versum,* minus ad sententiam. M. S. *impetu vulcri:* quod etiamsi ingratum videri possit delicatoris palati hominibus, propter nescio quam molestam repetitionem, tamen Plauto familiare est; & celeritatem mirum quantum arguit.

Sc. Age itu: Sic legitur.

At ego nunc Amphitruo, dico, Sosiam servum tuum;

Praterme alterum, inquam, adventens faciam ut offendas domi.

Davo prognatum patre, eadem quia ego sum forma, et a te item.

Versum postremum sic legerim:

D. p. p. eodem, quo ego sum, forma eadem item.

Certè sensus eoneinnior, si quid mihi judicii, & ætas consimilis qui ex adspectu judicetur nondum videre potui, non potuit etiam Lipsius lib. I. de Militiâ Rom. Diat. 3.

Sc. Spes atque opes

Bro: *Tua Bromia ancilla. Amph: totus timeo ita me intercepit Jupiter.*

Lego ex M. S. *totus tremo, quod commedius ad versum ad sententiam.*

paullo post:

— Ibi continuo consonas
Sonitu maximo, ades primo rucre rebamur rinas
AEdes tota confulgebant tua quasi essent aurei.

Rectius forte:

Atque tota confulgebant ex. q. c. a.

Non hic ulla venustas geminationis, quæ supra.

Sc. extrema.

Tu gravidam item fecisti quum in exercitum profectus. l. ex
M. S. meo Tu g. i. fec. quam in e. p. quum, id est, priusquam.

Quod J. Gul. habuisse in mentem vehementer gaudeo.

Prologo Ejusd. fab. quod legitur: Propterea pace adver-
sio: illud pace Interpres Lambinus, Vir magnus, explicat,
pace, id est, bonâ vestrâ veniâ, bonâ cum gratiâ. Liceat
modicè & modestè dissentire, pace idem valet, quod pacifi-
cè non tumultuanter aut superbè. Confirmat me Cl. RIT-
TERSHVSL mei Guntherus, qui id vita Friderici Barbarossa,
lib. 3. vers. 375. canit:

*Si modo pace venis, si pristina jura fidei
Ac bene promerita conservas integra matris,*

CAPUT IV.

Apuleius aliquot locis tentatus.

VERE censuit illud Naturæ Miraculum J. Lipsius de Apu-
lio scribore docto non literas solum & triores veteres;
verum etiam elegantiam, adeoque diligente Plauti æmulo.
Verè, inquam, & absq[ue] solum finis literarum illis pesti-
bus, dignus esset non laude modo bonorum, sed imitatio-
ne doctorum eum judicio. Laboravere in eo perpurgando
& pristino nitorि restituendo viri juvenesque magni. Ber-
aldus, Steevvechius, Colvius, Vulcanius, Siekeradius, alij,
& carum ante studio suo chariorem usque fecerunt. Hæc

neglexisse potius videntur, quam non vidisse: Libr. 3, Miles.
Exempl. Vulcani pag. 38.

Per pignarum caritatem mestus tunc hos tunc illos depre-
caber.

Lego. Nunc hos nunc illas.

Sic Virgil. s. En.

Nunc hos nunc illos aditus omniaenque pererrat.

Arte locum. pag. 39.

At ille non contentus, quod mihi nec adstanti salutium
perbibuit, Lego: prohibuit. Pro prebuit.

Sic Plautus Mænech. Nimioque edo libentius molitum,
Quam molitum præhibeo. pag. 40. At ego ut primum illam la-
ciniam præhenderam, fixus in lapide steti gelidus. I. fixus in
lapidem, sic infra libr. II. pag. 202. in aspectum meum attenti-
tus. pag. 41. Verum statua & imagines dignioribus. meis q.
maioribus reseruare suadeo. I. me q. maioribus: neq; me Col-
vius impedit. 46. p. Et illa quidem magnis suis artibus. I.
magicis suis art. Nam de illis ei sermo. 48. p. Deiecto itaque
& quassanti capite ac demussata contumelia. Sunt qui ma-
line casanti, id est, ad casum prono. Ego quassanti retineo.
Vox ea pulchre stomachantium item superborum & ma-
gnifice se efferenitum. Afin. Plaut. sc. Vt demonstratae.
quassanti cap. incedit. Apul. ipse lib. 2. & 8. eadem voce uti-
tur. Libr. 4. pag. 62. in lepida illa narratione compilationis
ædium Démocharis. Legitur:

Namque dum reduces socios nostros suspensus operior, qui-
dam servulus strepitu scilicet divinitus inquietus.

Malè cohærent; strepitu si quis excitetur, divinitus fieri vix
credo. Aut ergo facest illud strepitu, aut legendum for-
te sit, strepitu scilicet diutino inquietatus.

CAPUT.

CAPUT V.

naphxnon vulgo in vitio, à veteribus adfe-

Etiam sc̄epe videri. C O P I A.

Sunt multi qui nauicam concipient sicubi videant literas easdem vocum initio coaptari & colligari, idque in vitio ponant, neque vereantur *άλοχος οὐδείς* ne soloccisum dicam optimis austoribus impingere. Ego tamen non forte ab iis factum, aut imprudentia dicam, sed vel jurare ausim, adfectare solitos studiosè hujuscemodi *πράγματα* quamquam ex intervallo. Fundum huic rei Musam Latiam Plausum ecce dabo. Casin. sc. sensim: *Mala māte māle monstrant.*

Amph. prol. *Virtutē dixit rōus vīctores vivere.*

Sic eadē Amph. sc. principe: *Optumē optumō operam das optumam.* Asin. sc. ubi ego: *Apprōperabo ne post tempus p̄dā p̄fūdiūm p̄arem.* Placuit item vitium scilicet Virgilio quōque 3. En. Anchisen agnovit amicum, & ibid. *Sola mihi tales casus Cassandra canebat.* & alibi, *sate saxa sonabant.* Etiam Servi verba omittere hīc nōn debeo: Inquit ille super ea, 2. En. verba:

Hic aliud miseris maius multoq̄e tremendum.

(Ita enim q̄alō transpositā vociū)

Apud veteres incipere à similibus viciōsim non erat, & tur- fūtū 3. En. ad illud quod ante monuimus: Casus Cassandra canebat. Hęc compositio jam viciōsa est, qua veteribus plā- chuit. Non abstinxit quoque Catullus, cūni ait;

— In collo sibi collucare posset.

Immò quod mirerē nec refugit Pater Eloquentia Cicero versu illo nobili:

O fortunatam natam me Consule Romam,
Festus in lit. L. versum citat Navl.

Liber

Liber a lingua loquimur ludis liberalibus.

Putant (ut & hoc addam) immo, jurant Grammatici, *Copiam singulari numero rerum quarumvis abundantiam, plurali militares solum sive exercitum norate.* Vellem legissent diutius diligentiusve Ciceronem, aliter censuissent, *libr. 8. ad Att. 19.*

Nequis solus cum ista copia tantam multitudinem sustinere poteris. Ibid.

Quamobrem te magnopere hortor, ut quam primum cum omni copia huc venias:

Non observavit quoque edictionem illam Virgil. II. En.

Incurrunt densi simul omnis copia Teucrum.

Eodem ferè modo Apul. libr. 4.

Nec inermis quisquam de tanta copia proceperit, sed singulifustibus, lanceis, districtis denique gladiis armati muniunt aditus.

CAPUT VI.

Asinaria Plauti tentata illustrata.

IN lepidissima illa comparatione Amatoris cum Avicula apud Plautum Asin. Sc. unum quodque legitur:

Aves sepe edunt, semel si sunt capta, rem solvunt aucupi. Rem solvere, nescio quomodo hoc loco non Plautinum, quamquam Latinum & alibi eiusurpatum. Resolvere Germanum ejus puto, sic inf. loquitur ead. fab. sc. Quid hoc negoti. Eho ecquis pro vettura oliviri resolvit? Resolvit. Epid. sc. Fecisti. Leni omne argentum abstulit profidicina, ego resolvi. Horat. sat. 3. libr. 1. Litem quippe resolvit.

Certè ita sensus concinnior. Versus legibus suis conformior. *Rem pro patrimonio, facultatibus sèpè, pro symbola nondum legi accipi.* Ead. sc. paullo ante: in Argyriippi

(Hoc

(Hoc enim adolescenti in illa fabula nomen, ut monachus Galielmius) objurgatione, qua lena maleficos mores non sine magno stomacho recenseret, ita legitur:

*Vbi quid dederam, quasi columba pulli in ore ambe mea
terras.*

Lambinus alludi putat ad columbarum in osculando improbitatem & nequitiam, adducitque in eam rem Poëtrum exempla. Ego uti non nego columbas columbatim vivere, id est, se plus satis invicem osculari, ita cæcior Tisca sim, nisi videam ad palpum illum osculorum Agyripum respicere: Alio ramen verba illa *columbie pulli* referenda plane, pleneque scio. Pulli columbarum clurientes osculis suis ori progenitorum insertis pasei consueverunt quarti Agryppum respicere primo ad cibum judico, quod arguant præcedentia. Vbi quid dederam? *Aut ipsi utros* (ut philosophi loquuntur) ad osculorum levitatem digitum intendere, quo ramen judicio meo Legis Valeria beneficium aquaquam sublatam velim. Secna proximè sequenti multa Romanæ superstitionis, que in Auguriis, tanguntur, de quibus consulendis Livius, Horatius, Plutarchus. In recentioribus Alexander ab Alessandro, Tiraquellus, Peuenus. Eleganter Varro irridet inscitiam an dementiam illorum, Deos oriosos & feriatos fore inquiens, si sua confilia corniculæ credereant, aut corvo hominibus indicandi, Mordacius, Prudentius.

Cum Cremera in campis cornice vel oscine parra

*Nemo DEVM monachus persturos marte sinistro,
Tercentum Fabios,*

CAPUT VII. Comœdiæ Plautinæ aliquot tentatæ.

IN Captivis sc. Injicito: legitur hodie apud Plautum:
D Heg.

Heg. Adstringite ipsis, saltis, vehementer manus.

Tyn. Tuus sum tuas vel precidi jube.

Legatur concinnius, nisi meanius fallit:

Tua sunt, tu haec vel precidi jube.

Sic ut verba sint offentis Hegioni manus sive lorariisticæ
ciendas: Eridosteriorum quidem Emendatio sis hujus partem Lib. V et manifesto agnoscunt.

Casin, sc. Vbi ego.

Nunc tamen si uelis me subiccare:

Magis probo veterem lectionem: si ueris me sub. Vere enim Plautinum, hoc est; sic. Most. dicandaro. Virgil. Eccl. n. Orat abducere. Loco movit, quod precederet ubiques: quod tamen non erat tanti: Subicxit enim verbum Lambinus valde foris querit: Ego pyram subiccare pro subigitare possum. Literas enim G. & G. sept. permixtari ostendit Schoppius in arte Critica. Sic Amph. in MS. Camer. Et rem cessisse publicam, legis præcessim in Epid. Artiem prostatigas. Itapud Apuleium contra G. pro G. postea obseruavit Cl. R. Tresh. procul ergo fages abigeront cumq. abiconens.

Porto. Mit. Voluptas. Sic legimus.

Py. Cupio hercole quidem, filia tuu.

P. Quiccupit. Legit. Quin cupit: Quin inter alias significaciones etiam vehementer adseverat: Illud alterum inciso quomodo frigidius sensum est.

Ead, fab. sc. Duce: Alter hinc è uobis nè sis frustra: f melius. Alter haud abibis; nisi concius sit sermo, quod dictandi genus non est insolens. Ead, se p̄t, post r̄iba, lego post ibi: sed hoc atiis credo visum.

C A P U T . I X.

A p u l e i u s C o r r e c t u s.

Apuleium: in manus sumo & in lib. 5. incide his pictibus.
Eius iactio legitur:

Iam

Tam scies ab ineroitu primo Dei cuiuspiam luculentum & amanum te videre dversorum.

Legendum censeo: Tam scires: Qui loquendi modis Apuleio per quam familiaris libr. 7. Pompam cerneret omnis sexus. libr. 8.

Cerneret non tam hercules memorandum quam miserandum spectaculum. Et rursum cod. lib. pag. 141. ubique plures. Et Petroni: Scires non libenter servire, item: Funes ab eadem anicula deductam. Idem: Pantomi morum non patris familia triclinium crederes. Plaut. Curc. Sc. Date viam. Scires velle gratiam tuam.

Non diffinirabo tamen apud Senecam libr. de Provid. Divin. legi: Vide quam altè ascendere virtus debeat: Scires illi non per secura vadendum esse. Nisi f. ibi legendum sit: Scias, aut scires etiam sicut Seneca ipse alio loco, Ep. 86. Quae scires Catonem tibi adilem aut Fabium Maximum, aut ex Cor. neque aliquem suum manu temperasse. Quod ibidem Seneca plus ait: qui super gemmas & monilia calcant, & rursum pag. 76. aurum calcant, id & Segeca habent. Ira enim Philosophia Genius ille Ep. 86. Eo deliciarum pervenimus, ut nisi gemmas calcare nolimus.

Referrit huc locus Pacati posit: Quisquis aerum gemmas, privatis pedibus præbit. Et Martial. libr. 12. Calcatus quo tuo sub pede luceo onyx.

Ibidem pulcherrime sequitur, Vox sui corporis nuda & Quomodo eleganter Ovid. quoque 12. Metamorph. nudus & viris Olytris erat. Eodem modo: Viduata maratum; Viduata Pharetra. Horatio. Viduare enim Vett. non quod Servius Vult, qui Horatium so nomine reprehendit, saltim de uxoris dicitur, aut quæ sub foeminae sunt generis, sed omni spolio.

Auctor Festas: Viduere Calamitas est quod videtur bonis. Hoc posteriori modo intelligendus & explicandus illius Virgilij locus. Pag. 75. ejusd. libr. Eystasis tamen procedente consuetudine & affectione ioborata Deam quoque illam Deus maritus efficiet: Sensus pro tamen poscit tandem. Nihil tamca mutare ausum. Sic enim Apolog. 1. Cedo nunc, et se inspexisse me fateor, quod tamen crimen est imaginem suam nosse: pag. seq. legitur: Sciet se non ancillas, sed sorores habere maiores. legerim scias: Ejusd. lib. pag. 28. Illamibi adhibenda erit nec ulla alia, qua castiget rugunem istum, Phao retram explicet & sagittas dearmet, arcum denodet & adam deflammet &c. l. Phao retram expuleret, sensu obvio & comminno.

CAPUT IX.

Apuleius emendatus, illustratus.

IN Apuleio multa superesse auctori suo ignora post aliquorum diligenti offendi jam supra, ostendam etiam hoc capite: Initio libri VI.

Animo tanto cupidior & iratum licet si non uxoris blanditiis lenire, certe, servilibus precibus propitiare:
Multo concinnius est, uxoriis blanditiis lenire: sic ut respondeat precibus servilibus. Eod. libr. pag. 95. Oves ibi intenses aurig. tolore florentes dicit: Credo Lucretium imitatus, qui non minus venustè, florentia lumina flamnis dixit. Paullo ante: Se pedum populorum undam formicarum copiam nominat: Eleganter; sic Virg. Georg. 2. dominus alta superbis Mane salutantum totis vorvit aribus undam. Consule in d. Lucretianum Gifian. In unde aeris. pag. 99. Huic squalido seni dubis nauili nomine de stipibus quas fieres alteram. Numlum pretium pro transvectione per fluvium est Chæronti dari solitum: quod Græcis θάρης dicitur. Ery-

Etymolog. *Δανάος* φέρεται ἐπί της θεραπείας πλεύσης
λαγών, ο τις νεργοίς οὐ τις σθνατός ή γίνεται διανακίς
τοις Δαναοῖς επιθετικός οὐ. Δαναὸς γὰρ οὐ μέρος τοῦ οὐ ξηροί,
δαναὸς γὰρ τοῦ ἔνεργος: Qui locus huic explicando egregie facit.

Etymolog. citat ex Callimacho quoque locum. pag.
102. *Venus suavi Musica super ingressa formosa saltavist.* L.
formosè saltavit. Sic de cad. 1. dulce subridens. s. libr. 5. ini-
tio: *suave recubans.* pag. 105. *Quod si vere jupiter mugivit*
in bovem. 1. in bove: sequitur enim: posset in asino meo latere
aliquid &c. pag. 117. lib. 7. visitur. Adeo praeponens ille Ty-
rannus sic parcus ordēs fuit: Scio Apuleium delectari *unqād*
abritus & libenter πλοιούχος; non incommodè tamen du-
ctum literarum quis advertens legere possit. A. p. i. T. des-
parcus ordēs fuit, vel etiam *trīpācūs.* p. 102. extremitate legi-
tur. Multos ego scio non modo asinos non inerentes verum etiam
féroesimos equos tali detestatione mansuetos (ac mansueti)
factos, quibz linceis inclusi, Orosium resipere censem, pro mato
suctos, legē mansuetos: Aliquis observatione vocem di-
gnari censens ad scribēre eius reditum: à mansuetis; quod deinde
decorruptum in textum irrebat: Mansuetem autem legi et
iam Notius rotat in Asin. sc. siccine. Neque obstat Apule-
alibi *Ursam Mansuete dicere,* duplicitem enim admississe in-
flexionem adserere mihi in proclivi sit, si opera fuerit pre-
tium. Extremo 7: Ceterum, inquit Lucius, titione doltrane
ris Astrea Meleager Asinus interposset.

Cōlvius in MS. legi ait *Certum & quidem non valde*
videtur improbare Falso: Ceterum eleganter aliquando po-
nit prius ceteroquis, alioquin: Sic s. lib. 5. pag. 74. *Quare*
si quas forte lamentationes accepereis neque responderis, nec
prospiciatis omnino: Ceterum mihi quidem gravissimum dolorem
sibi vero sumponit creabis exiūm. Magnus Gisanus in iure

notavit insignia quadam locali. s. finis 6. postea off. de Damin.
inf.

Postea quām antēm qui possidere iure Domini à Prete
iussus est, nequaquam locus erit causonis oblationi & ita Læ-
beo: ceterum inquit nullus finis rei invenieatur. l. ast Prator 7.
§. quae situm est. ff. de Minoribus. Quod circumscripte erit fragi-
endum, ceterum nemo accedit ad emissam yermi pupillari-
um. l. s. ff. de Donat. inter Virum & Yxor. §. penalis. Hoc ita
si non per errorem calculi fecit. Ceterum indebiti fidei conge-
misi esse repetitionem nulla dabitatio est.

CAPIT X.

Cornel. Nepos tentatus.

Cornelium Nepotem de Vitis virorum illustrium collig-
tum à Gaspere Schoppio cum Mss. duobus nactus dicit
genter V. Lectiones ad oram mei exemplaris Ingolstadii
Anno 93. excusi notav. Et licet ille multa ex iis præclarè
pariō in Verisimilium libris, partem in suspedis etenenda-
rit illustrarit; reliquit tamen aliqua, forte reservans alteri
occasione: Quia tamen studiis hisce valedixisse videtur,
quazdam autem ea reliquis illis talia esse videantur, ut scribi-
torem illam puriorē, clariorē, etiam virorem redi-
dant, ea in communē proponemus.

In vita Dionis pag. 45: quas quidem ille diligenter obe-
undo, fideliter administrando crudelissimum nomen Tyranni;
sive humanitatē leniebat: Non liberter illud Latinebas loce
moveo, sūm I. pag. 48: eodem fere modo dicar: hanc ita
non levis obsequio, sed opprimere acerbitate stoduit, tamen
non dissimulabo. I. Mss. expreſſe habere tegebant. 2. regubat,
quod ex illo corruptum quis non videt.

Ead. pag. integrum in mortem incidit Diogenes: que cum
gravi-

propter conflitare tur. &c. necque MS. qua cum gravi confl.
non incommodo nec minus latine. pag. 47. ferè extrema:
Nam Dyonys ipsi qui sub adversary fuerant potestate, regis
Spiritus repressit totiusq; partis Sicilia potitus est. I. totiusq;
eius partis Sic. potitus est &c. p. 84. extrema: Cum quotida-
ni maximis fierent sumptus celeriter pecunia de effo cepit, ne-
que quo minus porrigeret suppeditabat.

I. negre, quo manus porrigeret suppeditabat; sc. ad accipier-
dum sive potius ad rapiendum.

In Chabriâ pag. 55. hinc cum refugore non posset si se in
mare deiecisset, quod subversa stagis Atheniensium, qua exire
pererat antem, perire maluit, quam armis abiectis navem
relinqueret: dicti jubentibus Mss. & ipso sensu negans illud
vocabulum: non. in Timotheo pag. 57. & ut in sua manu es-
sit fortuna, quo contenderat pervenit: Lego ex Mss. I. & ut
in suanqui esset fortuna: Ita suadentibus antecedentibus &
sequentibus quod inspecturo locum evidenter apparabit;
nec tamen ignota mihi Phrascos vis, in manu esse pro in po-
testate esse: Plauto meo voluti suæ & propriez.

CAPUT XI.

In Seneca dubitatum de quibusdam lo-
cis, unus illustratus:

Magis sapientia nec minor eruditio est in Seneca de Ira
ad Novatum libris. Vclim omnia esse Seneca quæ in ijs:
aliquæ enim librariis inscritæ esse ausini dejerare. Cap. 6.
lib. 1.

Quid enim prohibet alienis ati ex parte qua nostra sunt:
elegantius f. & Seneca, magis dignum: ea parte qua nostra
sunt. Cap. 6. **An tu putas Venatorem irasci frustis? an qui uen-**
nientes excepti & fugientes persequitur?

CL. &

P E R I C Y L O R U M

CL. & Amicissimus noster Gruterus ē MS. suis seg. f. 13
spicatur, at qui : non repugna , dicam tamen quod sentio :
leg. censeo : geminā interrogatione, An tu putas Venatorem
irasciferis ? an ? quia venientes exsipit & f. p.

Paullo postea, Cap. quorum unica illis cura est in alia
negligentibus : Negligentem esse in alia non possum concor-
quere , nec tamen tangit holum hunc CL. Gruterus : si sit lo-
cas conjecturæ, aut induxit particularam IN : Aut legi-
tim omnia alia negligentibus.

Cap. 16. Quare irascari eum cum maximè profum. f: cui
quam maxime profum : sed nihil muto;

Cap. cod. At incidit & in utros ? Nam viris quoque pu-
erilis ac maliciebria ingenia sunt. f. 1. Nempe viris quoque. Ex-
tremo libr. 1. adfert Philosophus exemplum iræ ridicula
partim , partim impia.

C. Jul. Cæsar is : equiratus cælo, quod obstreperet et Pan-
tominis , quos imitabatur studiosius , quam spectabat , quod-
que consiliarii sua fulminibus terretur prorsus parum
certis , ad pugnam vocavit Jovem , & quidem sine missione
(quæ quid sit Lipsium vide) Homericum illud clamans te-
ste Dione , ή μεταξύ ή δυον : Plutarchus in simili materia
quæ de ira cohibenda agit : duo non minus ridicula Xerxis
minus tamen impia facta recenset.

Mari enim sicubi tumultuarerunt , nec tranquillam na-
vigationem suis permitteret , plagas & verbera incussit.

Ad montem etiam Atho Epistolam misit :

Atho infelix ad cælum usque porrecte , ne meis operibus
facias lapides magnos & ad eruendum difficiles , aliquas excis-
sum te proficiam in mare .

Si quis hæc faciat privatus , insanum dicas & jure . Sed
ubi tantus Rex , etiam insania sub nomine VIRTUTIS veni-
re solet apud imperitum vulgus.

In Mez

In Mexicanâ historiâ Lopesij Gomaræ legitur morem
ijs populiſ ſuiſc, ut cum Regem conſecrarent, iſ. juraretia
hæc verba : Effectum ſe, ut ſol curſu aſplendore m̄ ſuum
teneret, nubes pluerent, rivi curren[t], & terra produceret
gen[us] fragum. Potest ne altius eſcendere vſlania ho-
minum.

CAPUT XII.

Festus quā emendatus quā illustratus.

FESTO operâ ILLUSTRIS. VIRI JOSEPHI SCALICERI edito
& nitori ſuo magnam partem reſtituto quādam adhuc te-
lita in quibus ſc. juniorum ingenia exerceri poſſint. Oſten-
ſum à multis id neque ſine ornatu auctoris, neque ſine fru-
tu noſtro.

Videamus, num & nos aliquid videre potuerimus quod
juvando illi auctori ſit. In Fragmentis Verri Flacci locuſ ē
Macrobiuſ notatus eſt lib. 1. qui utrobiue in mendo cubare
mihi videtur : Recenſetur hiftoria : cum Romæ pefilentiā
graffaretur conſultum ſuiſc oraculum, quare id malum
Vrbem in tantum infestaret, responſumque accidere, quod
Dī despicerentur, anxia vero urbe ſuper eo responſo pū-
rum tandem apertuſſe, qui ſecreta ſacrorum ordine in arca
pilenti composita ſpectaverat. Patrique retulerat.

Verba poteſto ſuſt :

*Qui pater cum rem geſtam Servatiu[n]ciasſet, placuisse velā-
rit oca ea qua pampa uelheretur, atque ita pefte fedata puerum
qui antiquitatē ſortis abſolutebat, togā preteſt auſu[m], mu-
nus impeſtraſſe. Legendūm r[er]a ambiguitatē ſortis abſolute-
rat : Flexa non falſa (inquit Baquini Peribea) autu[m]are di-
ctio Delphis ſolet. & Scrv, in 3. En. Apoll. respoſa ſemper ob-
ſcura ſunt vera tamen.*

Hinc ipse Apollo λόχιας, δοντες λόχιας οχθι της λαυ, id est, φωνη. Vt inquit Author Etymologici magui.

In Lit. C.

Conflages discipiuntur loca, in qua undique conflant venti: Margo representat lectionem confligunt: quid si legatur conflans: Flare propriè de Ventis.

In Lit. A.

Arcum a genus plaustris est modici; que homo gestari possit.
 I. ex Varrone, Nonio, Agelli. Arcera: Varro de L. L. Vehiculum ab ea quod vehitur dictum. Ab aliis arcera, que etiam ita duodecim tabulis appellatur, quod ex tabulis eras factum vehiculum ab arca Arcera. Ita inibi lego. Nonius: Arcera plane strum est rus sicum teatum undique q. arca. Hoc Vocabulum & apud Varr. & M. Tullium invenitur.

Hoc autem vehiculi genere Scenes & agroti vectari solent. Varro γέροντος σιδηρανέλαις & Vehebatur enim cum uxore vehiculosemel; aut bis in anno cum arceram, si non uelles stermeret. Agell. liber. 20. cap. 1. Si homo in tue vocatus morbo aux etate aiger ad ingrediendum invalidus est, arceram non stermitur.

In lit. H. *Hircipili duorum pilorum homines: leve est factor. Sensus tamen nullus. Legor Hircipili Durorum pilorum homines.*

In Nasfernas locus Catonis adducit urex oratione quam composuit in &c. Sulpicium: Quotiens vidi truulos nasfernas perfusos matellas aqua matellas sine anfis. Divinus Scaliger emendat Trulloos, nasfernas pertusas matellas: Trullus, si per ipsum liceat, malum. Trulla Varro quæ in lavatrinam aquam fundunt. Idem Truellum agnoscit neutro genere.

In obstinet: Versus antiquus citatur:

Sed

Sed in se caelo candens aurora.

Obstinet suum patrem.

Scaliger de caelo, forte rectius, sed iam se è caelo. In.
Scribas, legitur: Cum Livius Andronicus bcello Pannico secundo
scribiffet carmen quod à Virginibus est cantatum &c. Publica-
ce adtributa est (&) in Aventino adis Minerva in qua liceret
scribis histriomibusq; consistere: pro illo & lego E I: adis num:
sing. quomodo sapè veteres usitavere. Vel lego adtribusa
& fides. pro illo consistere non nolim etiam considerare.

CAPUT XIII.

Apulejus Correctus.

IN Apulei 8. Mileſ. libro exemplaria unum insedisse erro-
rem post tot Doctorum animadversiones miror, pag. 133.
*Gerebamus infantulos & mulieres, gerebamus pullos, anſeres,
hados, catellos, & quicquid infirmo gradu fugam morabatur:*
1. anſeres, hados, capellas, libr. 9. pag. 149. per iter arduum
scrupis & huiuscmodi stirpibus iufestum ad pistrinum quod
exercebat perducit: 1. scrupis & cuiusq; modi stirpibus info-
stum. Cujusque modi vox proba & Latina restituenda huius
scriptori non uno loco, pag. 145. arreptis cuiusque modi telis
&c. pag. 208. partim figuris cuiusque modi animalium, quo-
rum posteriorum Emendationem sive restitutionem debe-
re te Lector scias CL. RITTERSHUSIO: Ut titur hac voce ipse
Pater eloquentiae Cic. 1. Offic. Et admittenda hominum cu-
iusque modi multitudo, adhibenda cura est. & pag. 162. At
dum fodiens, dum irrigans, ceteroque incurvus labore defe-
ruit, ego tantisper otiosus placida quiete recreabar. lego Ce-
teroque incurvus labore desist. Lib. x. initio pag. 171. Ac lan-
guore simulato vulnus animi mentitur in corpora valetudine:
forte rectius legatur mentitur corporis in valetudine. p. 173.

26 P E R Y C Y L Q R V M
Quo factō maturat a spe ius sanitia praeceps promissū libidinis flā-
git at vadimonium. Latine dieitur promittere vadimonium;
quare malim; Promissum libid. f. v. pag. 173. Quibus autem
verbis accusato regent.

Florent. Editio invexerit; Puto tētissimē invehēre;
id est, exaggrare faciunt verbis ampliare, & maiorem in-
vidiam facerere eo. Agere verbum huic rei suum non nego,
in hac tamen actio he graviss illud.

Ead. pag. neque ad vos que ignoravi possum evocari:
suspectum illud mihi est ignoravi: quid si ignota aut ignara
mihi, quomodo Tacitus fere consuevit semper hujuscemos-
di vocabulis ~~negligens~~ uti ut docuit ex eo Muretus Var. xi.
cap. 2. Sic Tacit. lib. 1. Ann. Gnarum id Casari, libr. 2. per
occulta & vigilibus ignara! Sequitur statim; Simul enim fi-
nit a est dicentium contentio.

Notetur simul pro simulatque positum ut apud eundem
etiam lib. 4. Sed illico mulier qua primuxor eris sc. Simul
cum prostratum & semiannim ex edito despexit ciuilabili cum
plangore ad eum statim proflit &c.

Plura apud Magnum Gifanium in Indice Luer. Cujus
Actuarius esse non debeo, & Senecam libr. 1. de ira Cap. 1.
Non vides ut omnium animalium; simul ad nocendum insur-
reverunt, procurrant nota &c. Vbi etiam cum Mſ. malim
procurrant nota.

C A P V T X I V .

Latinus Drepanius Pacatus explicat tus emendatus.

Vtilem & se, id est, Vira docto & bono dignam operam
posuit JOHANNES LIVINEIUS in recensendis Panegyri-
cis scribtoribus, quos ante vix agnitos cum curâ nunc & fra-
ctu

Cum legimus. In ultimo cum versarer hæc notanda mihi sunt visa. pag. 231. laudat in Theodosio.

actas sub pellibus hiemes.

Id ex more veterum. Vett. enim Tentoria è pellibus conficerere solitos ut sub ijs hybernaret prodidere multi Ammian. Marcell. lib. 25. Julianus ad emulationem Casaris quadam sub pellibus scriberet. Hoc observatum mihi, veteres etiam pellibus insedisse comedentes & coenantes Auctor Etymologici : Δόρποι ἐ δέντροι η τελού μετέγενες οὐδαμοί οι πατέρες τοφηί δέντροι τῶν δέρμάτων καρθιδοί εντεῦθε : pag. 52. Reipublicæ alloquentis Theodosium firmiter persona : Inter alia sic ait : *Perdidit infortunata Pannonias, Lugenfusus Illyrici.* An mori Illyricum potuit : Non quidem : verum Mors eleganter à Poëtis rebus inanis matis tribuitur : Sic enim urbes excise solo vœ squatae sape Cadavera appellantur. Sulpicius ad Ciceron. libr. 4. Ep. 5. Hem nos Homunculi indignansur si quis nostrum interierit aut occisus est ; quorum vita brevior esse debet ; quum uno loco tot oppidorum cadavera projecta jaceant. Et planè cum hoc nostro Ambrosius loquitur Epist. ad Faustum 8. Tunc igitur semirutrum urbium cadavera tetrdrumq; sub eod. conspectio funera. Lucret. lib. 2. Cursu bellum Thebanum & funera Troic. vid. Pet. Fabr. lib. i. Semestr. cap. 9. &c. pag. 255. Non contentus ipse ultra vitia reieciisse alienis uitio corrigeri dis curam abiecisti. l. curam adieciisti. Optimis quibusque frequentata pag. 257. Vbi de Amicitia : *Humilis inquit hac Virtus dubiumq; Virtus judicabatur.* Nec palatii digna sed periculis habebatur. Illud periculis cassa nuce hic non remam, quid si pagicolus, quomodo ap. Apul. recte Scricola emendavit Janus Guliel. aut : *solum viculus digna iudicabatur.* certè aliquid tale vel simile poscit sententia : Im-

mo clamat. p. 26. Pari benignitate cum plures adficere bonorum
ribus velles quam honorum loca admitterent.

Lego, quam honorum loca admitterent, concinnius veriusq;
p. seq. Sed quodfacere magnas urbes ingressi solemus, ut prior
mum sacras ades & dicata Numini summo de lubra vixamus
&c. Vide an non imitatus sit Apulejum. i. Floridorum ini-
tio. Ut ferme religiosis Vixantium moris est, cum aliquis lucus
aut locus Sanctus in via oblatus est, votum postulare, portum
apponere, paulisper adsidere &c. Vide locum. pag. 272.

Vix hostem invenerat iam urgebat;

Vix pectora viderat iam terga cedebat.

Lego iam terga cedebat, id est, Vulnerabat. pag. 224.

Quam tu non superbe ut victam, non irate ut ream, non
negligenter ut parum necessariam prateristi, sed blande libe-
raliter & tractatam iussisti esse Romanam.

Faciem huic loco præfert Servius in 2. Aen. Virg. Quis-
quis es, noster eris Verba sunt Imperatoris ut habemus in Li-
vio transfigam recipientis. Paullo. i. ead. pag. Omne deside-
rium post spem impatientius est: Ita planè Symmachus, Ep.
3. libr. i. Solent impatientes dilatationis esse, qui sperant in se
aliquid munieris conferendum. Ut & historiam Castorum.
226. pag. iisdem ferme verbis apud Symm, quoque habes,
lib. i. Ep. 89. Familiarem certè Symmacho fuisse arguit hu-
jus ad eum Epistola, libr. 8. 13. Si modo adhunc scripta pag.
281. legitur:

Hæc ebore reddantur, hæc marmore, hæc in coloribus vi-
vant, hæc in æramoveantur, hæc gemmis augeant pretium.

Vide num rectius sic legatur: hæc in æramoveantur,
hæc in gemmis augeant pretium.

CAPUT XV.

Symmachus Correctus.

Eleg.

Eleganter GASPER SCHOPPIUS Verisimil. lib. 2. cap. 5.
Emendat locum è Symm. Ep. 37. libr. 1. *Vt amicitiam
tuam boni uberent, id est, augeant: Labitur tamen cum ait à
nullo dictum nisi à Palladio eo significatu: Hoc velut coitu
steriles arbores uberantur. Nam idem Symm. ita alibi quo-
que loquitur: Epist. sc. 1. lib. 3. *Nam jeunas aures meas &
praetarsi eloquy tui satis superq. sitientes, affatus largior dea-
buit uberare. Etiam Plin. in Panegyr. p. 31. Edit. Livinel.
Et cælo quidem nunquam benignitas tanta, ut omnes simul
terras uberet foveatque: Sed redeo ad Symmachum, Ep. 52.
lib. 1.**

*At ilio factum putas quod fascibus aratra mutavit & in
medio sementis opere anhelos boves statuit rusticus Magistrus
tus f. leg. stitit: Nam*

*Sistere hoc significatu verbum accommodum. Epist. 66.
lib. 3. legitur. *Vos malo cum Atilio rusticari & ludum virium
sequi, quam bonis verbis deduci ad instituta desidia. Schop-
pius cui Symmachus plurimum debet, adjutus à Vatic e-
mendat: ludum rurium sequi quam bonis Vrbis d. a. i. resti-
simè nisi quod malum legere latum rurium: sic alibi memini
legere canosa pagorum incolere. Epist. 27. libr. 6. *Diu mecum
ipse contendit ut ad vos pignus commune dimitterem.***

An hic legenti est: *utrum: An, ut, tantum valet? πότε
certe sic apud Petronium etiam video usurpari, pag. 63. E-
dit. Woverianæ.*

*Deus immortales rerum humannrum agere curam puto,
intelleksi O Tryphana: Nam imprudentes noxios in nostrum
induxere navigium & quid fecissent admonuerunt pars omnium
orum consensu: Ita vide, ut profit illis ignorisci, quos ad par-
nam ipse Deus deduxit. Eod. Ep. 29.*

*In spem vita rediisse me nuncio post internum dolorem,
qui me vobis repente substraxerat.*

Pro

Pro internorum malim legere intestinorum adductus alia Ep. hujus libri nempe. 74. Renum dolore discrucior: Postea pro repente malim, pene: quia præcedit: Nuncio in spem vita rediisse me. Ejusd. lib. Ep. 77.

Nec tamen penitentia diligentie quamvis honor vici situdinis negligatur. Nam qua ex more fiunt etiam gratuita delectantur.

Leve subest vitium, vitium tamen; lego. Nam qua ex amore fiunt. Ep. 19. libr. 8.

Omnium temporum vices in otio ruris exigeres, qui patriam fame in agros dominante non respicias.

Quid si. ruri: sicut domi, belli; ita certè sapè loquitur. libr. 3. Ep. 182, libr. 9. Ep. 23. ferè ita: Ruri cū parentibus optiabar: Non diffiteor ramen legisse me apud eundem, Ep. 76. lib. 5. Agri quiete delector &c. Libr. 10. Ep. 14.

De quibus fidem tuam sponsionem teneo cui facilis succedit effectus si peculiariter in rem missis suffragy cui nifus adfuerit.

Legocertus: irremissus s.t. nifus. nihil accommodatus. Ejusd. Ep. 19. Verum ne existimetur oblatas fastidiosè sperare nifus instanter exegerit. malo spernere, & fortean rectius. Etsi sperare locum quoque habere possit.

C A P V T X V I .

Apuleius denuo tentatus.

P Ergo in Apuleio quoque & in libr. xi. pag. 202. miror vitium quoddam usque huc insidere potuisse: Legitur lin. 6. aut præter propter: aures enormes reperunt parvitudinem pristinam, dentes saxe iudecent ad humanam minutiem: Valeant illi hic saxe dentes si quid ego video & maximi succedant; præcedit enim enormes, quod item Magnitudinem notat. Ead.

Nam

L I B E R S I N G V L A R F S.

Nam me, cum primum n. t. d. Asinus compressus in ar-
tum feminibus & superstrictis accuratè manibus quantum nu-
do licet velamento me naturali probc muniveram.

Ego properè munto. Ejus rei rationem dicam nempe quia
illud probè improbare videtur quod præcedit quantum nudo
ticebat. Meum verò properè adgnoscit illud cum primum:
relinquo tamen cuique suum judicium. Ead. pag. extremā
terè malim sobria religionis observatione famosus: quam so-
briæ religionis pag. 209. Paullo infra medium:

*Et humeris dependebat pone tergum, talorum tenuis pre-
tiosa chlamyda.*

Puteim concinnius legi: *Ex humeris dependebat &c.* Sic libry
1. Et ante Pacilen scribunt fuit pro exante Pacilen. Levis
est hæc fateor emendatio, cui de alieno gratia quid facere
studebo. In Precatione illa Lucii ad Homines reformati le-
gitur initio;

Taratas orbem luminas solem, &c.

CL. RITTERSHVS: s: mieus mavult eluminas, aut si tu
mayis deluminas: Præter enim quod ipsa vox, luminat, ra-
ra, etiam barbara videtur, correctionem sensus postulare
videtur ipse: Hoc enim in vulgus notum Lunam solis ob-
scure potius lumen & Eclipsem causare quam ut ei lucem
commodet. Gaudeo etiam ejusdem fuisse eum animi illi-
la particula emendanda pag. seq. 211. ubi legitur:

*Deo quidem me tantum sacris imbutum ac magni D E I
Deumque summi Parentis invicti Osyris nec dum sacris illu-
stratum.*

Legendum inquam: *At magni D E I &c. née vitio mihi danc-
dum si hæc leviuscula post tot Doctiss. hominum in hoc Au-
tore emaculando operas displicere non possunt. In i. Floris-
dorum pag. 219.*

F

Et

Et apud illos gens que nihil amplius quam bubulcitatere
vere, idque ad eugnomen illis Bubulcis inditum:
Lego censeo: Inde adeo cognomen illis bubulcis inditum. Il-
lud adeo etiam Colvio in mentem fuisse postea vidi & gavi-
sus sum. Paullo infra Malim Juniores pro Minoribus: Certe
illud Senibus aptius respondet & Minoris frequentius de
postoris legisse recordor.

Arnobius libr. 3. *Vetus as edidit prisca & minorum trans-
misit at att. Plin. Paneg. Veniet ergo tempus uscire quo posse-
re, visendumque tradere minoribus suis gestient.*

Initio libr. 3. Florid. ubi de Philomene: *Namq; cum et-
iam vicit sapienti numero pudet dicere: legendum censeo;* Nam-
que cum etiam viciisse sapienti numero pudet dicere. Facile fuit
perire Syllabanti se in viciisse & absolveri ab insegnanti di-
ctione sapienti numero: Adhibetur Agell. cap. 4. libr. 17. De
morte vero Philemonis alia Valer. Max. recitat, docente
me Clariſſ. RITTERSHVSI, libr. 9. cap. 20. Statim infra
polim sententiam mutasse Colvium. Ego certe mutare
nonduni possum. Leg. enim ajo: *ac nodos lucide explicatus:*
Implicati enim nodi dicuntur: quod vero Colvius adfert
vercorne nimis sit ingeniosum quod pace tamen Optimi ju-
venis beatorum Manium dictum velim. pag. 233. lip. I. E,
iud. libr.

*Hec ego ita facta ut commemoravi olim didiceram: sed
audies me meo periculo recordatus.*

Illud audies me suspectum mihi semper fuisse. non in-
commodè legatur: sed hodie ferme meo periculo recordatus.
Aut quod postea in mentem venit: Sed ante hos dies ferme
meo periculo record. Et. Eod. libe. extremo: Metuo quidem
Scipio Et. ne me in presentiarum refrenet (ita lego, non
refrenes) vel tua generosa modestia vel mea ingenua veretur-
dia.

CAPUT

CAPUT XVII.

Petronius tentatus.

Vere Arbitr̄ Elegantiarum est Petronius, quicquid Catores contradicant, & bonorum manibus terendus: sicut Helleponiacō par sit Priapo, ut ille cecinit: In eo cum essem h̄esitavi non raro; Expedivit tamen me Saxpius Johanes à Wouwyerēn è felici illa Belgarum & ubere ingeniorum laudatissimorum regione oriundus, in quibus quandoque ulteriore curam ponendam videbam: quæ hoc Cap. proponere animus est: pag. 6. circa medium;

Confidit puer super lectum & manantes lachrymas pollice expressit. Perturbatus ergo habitu fratri, quid accidisset quæsivi.

Quid est lachrymas manantes pollice exprimere: hoc puerosum esse quisque novit, quod soleant lachrymas pollice extergere, quare legendum conjiciam: pollice exterxit. Hoc amplius: Malim; perturbatus ego, quam ergo: Tertio juniores velim notent Habitum hic pro specie & facie totius corporis positum. Hoc modo Livius lib. 2. Obsita erat squallore vestis, fædior corporis habitus pallore ac macie perempti. Idem libr. 30. Si quemadmodum oris habitus cernitur oculis, sic & animus intus cerni posset. Etiam Cicero pro Lælio: Cum Q. Metellus incegerrima etate, optimo habitu, maximis viribus eriperetur indignissime bonis omnibus. p. 14.

Contemniturpe est legem donare superbū

Hoc amo quod possūm qualibet ire via.

Timide dico, antehos 4. annos cum recens ē nundinis adserretur, cogitabam legi: Hoc amo quod possūm aequaliter ire viam: Nuanc video commodius legi posse.

Hoc amo quod possūm utralibet ire viā.

Ead. pag. Tres enim erant muliercula. si quid vellet eos nari, infirmissima scilicet contra nos, si il aliud virilis sexus esset: Miror non visum esse quod subest. Liego:

*Scilicet contra quas, si nihil aliud virilis sexus esset.
In impudicio illo carmine. p. 17. legitur:*

Molles veteres Delaci manu recisi.

Veteres interpretantur exoletos: Nescio quo modo conveniat Epitheton superioribus:

*Pede tendite cursum addite convolute plantæ
Femore facili.*

Perpendesis necum Lector, an locum habere non possit: teretes, id est, rotundi cuiusmodi homines agiles, in vulgus jam noctum. Servius in 6. En. pag. 410. lit. E. Teres est rotundum aliquid cum proprietate: ut: incumbens tereti Damon sic cepit Oliva. Horat. Brachia & vultum teretes g. suras Integer laudo: teretes circundare humeros: 6. Aeri. Manus illud linguae nostræ. Commendaturi enim hominem viribus moribusque etiam forma egregium dicere solemus, Das ist ein runder Kerl. pag. 57. Notavi mihi morem à Magnis viris non notatum aut potius neglectutum, mihi tamen in hoc solo lectum. Nempe moris fuisse ut Languentibus darent manum præsertim capite opertis: An forte ibi leg. Quis non adire manum languentibus volet, quomodo Plautus, Sc. officij causa & humanitatis communis testanda.

CAPIT. XLIX.

Quintilianus emendatus

Item

LL. 12. Tab.

Quintilianum Oratorem de quo verissime Martialis ec. cinit;

Quint

Quinctiliane vagamoderator summe suaventie.

Gratia Romana Quinctiliane roga:

Cum Ms. bono, beneficio CL. RITTERSHUSI, contul
li, cuius Varianteis lectiones, quæ meliores mihi vise sunt,
proponam, doctiorum judicium exquirens. Libr. I. cap. 6.
Ancius liber auris est exigere literarum sonos. Ms. A. cuius
liber artis: Ita sanè Græci fūs τοξόνε τέχνες. Ejusd. libr.
cap. 9. Occurrat mihi forsitan aliquis, quid hic promissō tanti
operis dignum: Manusc. promissor: Nec male: omnino enim
ad illud Horatī respexisse censeo in arte Poëtica: Quid dis
gnum tanto feret hic promissor hiatu: Dignum verò patrio
casui quoque recte jungi sciunt pueri etiam, nisi qui non
dum ære lavantur. Eod. cap. Per quod autem & quas accidat
species non satis convenient, qui planissimè quadripartitam vo
lunt effractionem: Ms. melius: sunt qui planiss. Eod. At ego
dubito an id improprium potius appelleam, significacionē enim
deerrat: Ms. rectissimè deerrat: Sic Plantus mēus in Mes
nach. sc. voltis: Cum patre ut ab ī Tarentum ad mercatum,
tum postea inter homines me deerrare à Patre, atque inde a
vehi. Virg. in Moelib: Vir gregis ipse eaper deerraverat. Lu
cret. libr. 3. Deerrarunt passim mutus ab sensibus omnes:
Eod.

*Negque enim artem Grammaticam componere aggressi fu
mus, sed cum in ordinem incurseret.*

Ms. cum in ordine incurseret: Sic Petron. pag. 14. Ideo
vetui hodie in hoc diversorio quemquam mortalium admitti.
In LL. 12. Tab. Si furifus existet, agnatorum gentiliumq; in
eo pecuniaq; eius potestas est: ita citant Cicero Vlpianus
&c. Auctor Rhetor ad Herenni. Et quoniam commodum
in ll. 12. Tab. incidi, non possum mihi imperare quin locum
unum alterumque ibi adtingam. Sub Titulo de jure Publ.
citante Stephano Pighio in Annal. lib. 3. pag. 149.

At si quid erit quod ex eis magistratus carceris a fuis sit, qui caret populus creato, et iij. ius carceris a fuis sit, qui caret populus creato, et iij. ius carandi dato.

Ambigit Pighius de illo a fuis sit, & ait subscriptum a libri avus sit: hinc leg. opus sit. Ego leg. omnino censco: a fuis sit pro usus sit: Sicut carere procurare. Vfus est hanc rem pro opus est jam vulgarium est. Ex ijsdem Legibus Agell. citat lib. 20. c. 1. Si morbus evitasse vitium est: AEvitatem scio ab Arnobio libr. 2. & 3. usurpari Gloss. vetus evitas iuvia grecorum: Concinnius tamen legerim: Si morbus evitasse vitium est.

Gloss. *Anita (ita enim lego non Antas) yugatio.* Et ita Agell. Ann. Verba legis que instrumentum dari subet agro aut sca ni in ius vocato. Sed ad Quintilianum redeo. Eod. cap. Non enim cum primum fingerentur homines, analogia demissa cælo formam loquendi dedit. Mf. habet: Non enim cum primum nomina fingerentur homines &c. Extremo ferè eo capite. Libri vulgati habent Gabinius alij Cuius Mff. Gavini. Ibid.

At Lalius pituitam quia petit vitam: Mff. L. AElius pituitam quia pitiat vitam. quod non capio quidem, ponere tamen volui, ut ingeniosi exercendi ingenij sui materiam habeant. An forte simplex à quo pitissi deinde tractum.

CAPUT XIX. Apuleius emendatus.

R Ecipio ad Apuleium me adeoque nepam imitabor & recessum me ad librum i. dabo. In eo pag. 7. Exempl. mei legitur:

Me quoque evolutum & excussum humirecidens in inversum cooperit ac tegit.

Lego universum. libr. 2. pag. 21. Sed in me Fotide non operofus

sic sed in cordine suo ornatiss addebat gratiam: Malim, neque repugnante CL. RITTERI & Iosephus: quomodo innubta nubila funera nefunera, apud Catulli. Invita vita, apud Cicer. ni fallor: quomodo joculariter dictum interpretor quod est apud Plautum Capiteveis Sc. Miser homo,

Neque magis effertum fame,

Nisi fallor enim oppletum inanius legi. Vnde vix est ut adsentiar Jane Isacio Pontano qui ex Vet. Cod. effractum mavult. pag. 29. Eiusd.

*Vix finieram & illico me produxit ad domum quam piam
&c.*

Per quoniam brevem posticulam introrivocat me & conclave quoddam obseratis liminibus umbrosum demonstrat matronam flebilem.

Lego introrivocat me in conclave quoddam obseratis luminibus umbrosum demonstrans. Lumina sive pro splendore accipias, pro me est, sive pro fenestris, ostendam locum Genethliaci Maximiano Aug. à Mamertino dicti. pag. 106. Livinus edidit:

Tecta ipsa se (ut audio) pene commoverant, omnibus viris faminis parvulis senibus aut per fores in publicum proruenteribus, aut per superiora eadum lumina immiscentibus (ita dico mavult quam lumen.)

Addam locum Ciceronis de Oratore

*Cumq[ue] descederet, in mancipio lumina nati sum erant,
ita recepit.*

Neque solum Latini hoc loquendi genus amarunt, sed & olim Hebræi. Nam Genes. 6. vers. 16. legitur: Tzohar facito arca, id est lumen: quod vocabulum postea explicatur cap. 8. vers. 6. Et aperuit Noe fenestram (Hallon) quam fecerat. quod me docuisse Jan. Drusium. Quixst. Hebraic. libr. 3.

Quixst.

Quæst. 47. non debo diffiteri ut cuius multi iugam eruditiorum non possum satis laudare: quippe qui quantum ex ipsius scriptis profecerim probè scio, pag. 30, leg.

Abi inquit fatue, qui in domofineſta canas & partes requiriſt:

Quæ illæ partes: **COLVIUS** tacet: Plaut. Menach. videtur juvare Sc. Rotin. ut: Satur nunc loquitur de me & parti mea. & Apul. ipse libr. 7. fuisse scilicet portiones ciborum singulis distribui solitas, & ita Petronianus ille de ovis panyonis.

Ego quidem penè proieci partem meam, nam videbatur jam in pullum mihi caiffe. E Suetonio loculae Calig. c. 18. **VOYERENIUS** quoque notavit & Homero, quem ad Petronium vide, libr. 3. pag. 47. extremâ visitur:

Et haurito plusculo uncto.

Leg. unguento. Errori fuit compendium scribendi unguento quomodo librarij solent. Lib. 4. pag. 57. Tunc nos in accipitri pericula constituti vel opprimendi noscri vel deferendi secum medium è re natu validum eo volente comminiscimus: leg. censeo, medium è re natu calidum. Sicut pag. 59. Tunc è re natu subtile consilium comminiscimus: Calidum pro celesti & subtili sèpè apud meum Plaurum. Milite, Cedo calidum consilium citro, Mostell, sc. Scelestio. Calidum mendacium. Tentant. Eunuch. Vide ne nimium calidum hoc sit modo. Græci etiam θερμὸν ita accipiunt, ex quo θερμόψυχοι, qui calidis consiliis in rebus gerendis utuntur.

Ead. pag. *Cur enim manu qua jugulare & rapere sola possit fortem latronem supervivere.* Credo cuivis sententiam claudicare apparere: Medicina tamen nondum facta: quid si legamus:

Turpe sine manu, qua sola rapere & ingulare &c.
Sententia planâ immutatione levissimâ.

Cap.

CAPUT XX.

Festus iterum tentatus.

Ilbro iii. Festus Consilij veriverbum indagans, sic ait: *Consilium vel à consulendo dictum, vel quod in unam sententiam plurimum mentes consiliant & conveniant. Lego confideant, quam veteris fuisse libri lectionem margo sive charta pura loquitur: inductus maximè auctoritate Servije, cuius verba initio libr. nono Æn. adscribo. Nam & ipsa consilia à sedendo quasiconcidia dicta sunt. Sedentium enim anni tranquilliores sunt.*

D. litera in L mutatā more vetusto, cuius exempla apud Festum plurima. Hinc sedere apud Auctores pro consilium dare ponitur, monete eod. Servio. Quamvis apud Virgil. Eod. libr. 9. Consilium stantium describitur. Verum militare. Fortean inde considerare quoque dictum. q. considerando aliquid expendere sive aestimare: Nam illud, quod de syderibus, in veterato errore creditur, Ibid. Consulas, inquit, *Antiqui ponebant non tantum pro consilium petas & perconteris, sed etiam profidices & statuas.* Vere ita, & vellem Magnus Scaliger plura præter unum adtulisset exemplia: Attī in Bruto habet: *Qui recte cōsulat consul cluat.* Nos in gratiam studiorum adjicimus ex observatione Magni Gifani quod apud Livium libr. 3. visitur: *Abstinebatur à Patribus, in humiliores libidinose crudeliter q. consulebatur.* Ita Terent. Heauton. Act. 3. sc. quia pessime istuc in te atque illum consulis. In voce obstrudant Titinnij versus monströsè citatur:

*Obstrudenti aliquid quod peccem sedens,
Scaliger illud Naturæ φύσιxη legit
Obstrude tensio aliquid quod peccem sedens,*

G

Et

Ecquis ab hoc Semone scorpius sentiat facile. Praefatus veniam, meam promam sententiam. Legendum ita que putem non male. *Dicit obtrudentis aliquid quo os peccatum, sedes.* Loquendi modum primum ex Plauto in fabrio, apud quem Molteariā sc. Scelētiōrem, Scclius viri Tranio de Danistā Herum ita alloquitur:

— *Obsecra hercle te iube*

Obici argentum hunc ob os impura belua.

T. tubeam. Fr. iubē homini argento os verbera sis. Os petere vero Platinum esse in vulgus notum,

Obtrudulentum autem verbum antiquum fuisse manifesto Festi verba arguunt,

In obparviat lego: quod pueri pavendo coercenatur non paniendo. Aut si malis paviendo.

In Ora Extreme: versus Cæciliæ Schryone citatur, quo oram eum pro initio rei usurpasse docetur, ille ita conceptus legitur:

Oram reperire nullam quam expediām quo.

Quam bene nescio: iurare adūm, legendum:

Oram reperire nullam qua me expediām quo.

Et sic malim protet mino accipere. Nullus tamen nego Oras recte pro principio etiam ponit Gloss. Vetus Ora: προστατεύουσα τὰ δέκα & docuit inde Lucretius, Gifanius fautor noster & amicus Magnus, exemplis Arnobi, Enni, Virgilli. Erisque sensus Cæciliani versus, quod varamibia sequatur, veteri verbo, quo usus est Ausonius in Præfatione Technopægnij de quod videndus Magnus Scaliger in Ausonianis lectis onibus.

C A P V T X X I.

In Festo perrectum.

Non

Non ego primus sum qui falli Festum non raro in Verbiis sive Etymologiis suis censeo. Aut Pauli forte ea culpa; Multi isque me longe doctiores etiam nec recte illi causa causa tam dicunt: quorum factum ipse nec culpo nec laudo: Hoc, quod me privatim offendit, potius commoneficio. *Aurum* inquit dictum, quia praecipue custoditur, Græcienim esse custodire dicitur. Vnde & *Thesaurum*: Hipocrates Medicus de nomine inventoris id dictum putat, quem vocatum ait *Aurum*. Quidam à similitudine *Aurora* coloris nomen traxisse existimant; nonnulli, quia mentes hominum vertat, alij à Sabinis translatum putant, quod illi *ausum* dicebant.

Etymologia quinqueplex:

Prima nimirum generalis est: Nam & *argentum* custoditur.

Altera incertane quid gravius dicam.

Tertiam non ita improbo, quia proprius verum est meo quidem iudicio, de quo postea.

Quarta prioribus si non deterior certe non melior, cui ad sensum tamen non omnia parte negare illuster. Scaliger videtur: Non enim aurum solum atruncat hominum mentes, (etsi utinam solum) sed & alia innumerata: Quid tu ergo afferes inquis, Dicam, at non meis verbis, sed quena sententia mea fundum habeo Servii, Virgilius Poëta cum sine lice Princeps. VI. En. ait:

Discolor unde aure per remos aura refusis.

Ad eum locum *Auri aura*, inquit Servius, id est, *splendor aurum*. Horat. *Tua ne recordet aura matritos*, id est, splendor. Hinc & *aurum* dicitur, à splendore qui est in coenacalio; Hinc & *aurati* dicti quos favos splendidos reddit. Nonne pulcherrime pariter & verissime. At jam audite, unde

aura? Expediam te & Graca origine, & ne quid queri possis, ipsa omnium reliquarum matre Sanctâ Hebreæ. Græci splendescere dicunt, & iisdem aurora or Hebreis lucem significat, quæ Etymologia posterior si nulla alia ratione niteretur saltē quia probavit eam flos ille olim Germaniæ suæ immò universæ adeo Europæ ornamentum. Joachim. Camerarius, omnibus auro contra cara esse deberet.

C A P V R . X X I I .

In Valerio Flæcco aliquot mēda sublata.

Verè judicavit de Valerio Flacco Quintilianus confirmatissimi judicii Vir, multum immatura ejus morte linguam Latinam transtulisse: Vnde Lind. Carrioni non exigua debetur gratia, qui magnam in eo restituendo nitoris suo posuit operam. Quid utinam verò melioribus pluribas vè libris uxi potuisset? Nam quædam adhuc in eo ferri necquam posse manifestum fieri ex his quæ proponant. Lib. 1. 10. gittus Exemplari Carrionis:

Non mihi Thessalica pietas culpanda Tyranni;

Meus liber impletas restissimè;

Eod. Quos iam mente dies quam sava in somnia curis;

Prospicio, quæ sava in somnia;

Eod. Qui gemitus trasque parentes & matrem Graui;

Dona feret.

Meus liber Damna, quod probat etiam Carrio.

Eod. libr. O Domus ô fratri ne quicquam prole nepotes.

Malè nepotes Lex meo parentes.

Extremo libro:

— tum porta quanta finistra

Pæna docet mancant Peliam, quo limine, monfrat.

Legend.

Legend. Mancant Petiam quæ limina monstrat.

Lib. 2. Manet illa virum famulasq; fatigat

Litteribus:

A page i fluid litteribus: Meus Velloribus recte. Sequitur enim: tardi repetunt que tempora belli.

Ante totam & longo malcent insomnia penso

Eod. Obvia quaque eadem retrahit q; audis q; neque ulli
Vana fides.

Legend. Obvia quaque eadem tradit q; addit que

Eod. Magnis cum fratribus Eurus.

Initio AEGEUS tendit que ad littora Pontum;

Meus liber, tradit que ad littora pontum.

Paulo infra:

Quam bellator equus longa quem frigida pacem

Terra iuvat brevis in lavos piger angitur orbes.

Meus liber altetum versum sic concipit:

Cura iuvant, qui que in lavos piger angitur orbes.

Nescio an rectius.

Eod. lib. Iamque agmine toto Pistris adest.

Noster liber: Pistris adest.

Initio libr. 3.

Cycicus abcessu lacrymans eus tradit Amict.

Muneribus primas cantrux. Porcofa vates.

Noster melius si quid ego video.

Cycicus abcessu lacrymans onerat que superbis

Muneribus &c.

Eod. libr. — Ecce superforibus bellona rectibus

Nuda latus passaque mordens. Orithabea sonoro.

Lego ex meo: Nuda latus flatuque mordens &c.

Statim intra:

Hab precor exsurias & primi cadavera Nescio.

Linguitate ferro, potius mibi dexteris fuisse.

Navei opus.

Elegantius veriusque legatur;

Linguitate pferetro, Sic Virgil. 6.

En. Pars ingentis subiere pferetro,

Paullo — Nox alta cadentum

Ingentes donat sonitus;

Lege: Ingentes duplcat sonitus;

Sequitur enim auger g. rupes;

Statim: talis abitus ea gaudia fingit

*Lege, tales abitus; praecedit eam jam pulsæ fibi cessisse
Pelasgum Armina.*

Sed de hoc Poëta si Deus vitam largitus fuerit alio loco melius merebimur.

CAPUT XXXIII.

I. Cujac I *umponitur à manus. Adfleo.*

JACOBVS CYACIVS Jurisconsultorum Smaragdus, in Comm. suis de Feudis, libr. 1. Tit. 2. Vbi explicat quid sit Astalium facere ait esse frustari decipere, atq[ue] in Feudalibus Astum animum ait esse dolosum, id quod aliquot probat LL. Adjicit: quomodo quoque Plautus loquitur Poenalo: Coepi inquirere locum ea fab. Repperique tandem Ejus fab. sc. Fuit hodie: sed ignoscant mibi sancti Manes maxi- mi illius viri: labitus est memoria. Ita enim ibi cum de plas gio & furto cclaturum filiarum Poeni Adelphasium & An- terastelis arguerentur à Poeno & Agorastocle: bene sibi conscia & à scelere ut sibi quidem videbatur immunis Adel- phasium ait: Misera timeo quid sit hoc negotium mea soror ita stu- pidasine animo adsto, id est: Animus meus exulat à me.

Elegans est verbum in Gloss. Veteri dñm legimus. Adfleo:

Eo

*No plaus uictus senfu pulcherrimo: Pœnulo se. Annis 144,
fuit extrema:*

Hoc berle mortalem catum

Malum cradumque & callidum atque subdolum

vt adfet, ut illud geſtu faciat facilis.

& Persa se. Omneſ rem: Ut affeat cum ille me.

Nescio, ſed ſi quid mihi in hiſ rebus ſenſus reſtituen-
dum putem verbum hoc Romana fidicini Eyræ Horatio qui
ubi Satyricum planè in modum vitium gentiſ humanae per-
ſtingit, quod Græci xolania, nos Adulationem appellata-
mus, ait:

Vt ridentibus adrident ita flentibus adſunt;

Suſpectum mihi, fateor, ſemper illud Adſunt fuit, reſti-
tuo Adſent. Sic videre eſt iuſta oppositionem: Neque
compositio illi peregrina fuit, nam ita in Odis quoque ait:

Panperis ingenuum querebar applorans tibi.

Sic apud Catuſt. malum adiubere alſi Divinus Scaliger
contra ſentiat. Sic apud Varronem initio libro primo. Item
ad veneror Minervam & Venereſ, id eſt, præter dicta numi-
na etiam hæc veneror. Non poſſum tantien qui iudicam me
ſimilem illi locum apud Valerium Flaccum legiſſe libr.
Argonauticorum: Vbi legitur?

Simulant que cohors delubra que fessa

Fronde tegunt, lataque viris venientibus adſunt.

CAPV. XXIV.

Capitolinus bis, Lampridius ſemel, Ta-

citus ſemel emendati.

NVMQUAM digna reddi potest ſummo huſus ſeculi viro
Isaaco Gasavono gracie, pro doceſſione in ſex Hi-
ſtoria Augustæ ſcribtores Commentario. In Capitolini M.

Anto-

ANTONINO Philosopho nuper cum versares amici in Roma locum: Tanta autem pestilentia fuit, ut vehiculis eadē versus sint exportata sarracique. Tunc autem Antonini leges sepeliendi sepulcrorumque asperras sanxerunt. Quandoquidem caverunt, ne utrū quis vellet fabricaret sepulchrū. Ruit Doctorissimus Vir innui leges coercentes immodosos heredum sumitus: agnoscit vero non fuisse pestilentia tempore opportunam illam legem, quare vocula adjectione locum ira censet integrandum: quandoquidem caverunt, ut si quis succedere vellet fabricaret sepulchrū. Liceat mihi dicere quid sentiam, literulam unam demo, & sententiam constare censem, lego enim: Caverunt ne utrū qui vellet fabricaret sepulchrū.

Coarctabantur enim loca sepeliendis cadaveribus destinata peculiaribus illis familiarum sepulchris, quod tempore pestis fieri non debebat. Quo solent communes loci aperiri tumulandis promiscue mortuis. In eodem M. Antonino paucis paginis interiectis legitur:

Orient alibus rebus ordinatis, Athenis fuit, & inter alia Cereris templum adiit, ut se innocentem probaret, & sacrarium solum ingressus est. Malim folius ingressus est. Nisi sacrarium folium velis intelligere terram sanctam. A Capitoline venio ad Lampridi Commodo ibi locus unus suspectus mihi fuit: Vivens inquit cum trecentis concubinu, quas ex matronarum meretricumque delectu ad formae speciem concilio averat, trecentisque alijs puberibus exolutis, quos aequè ex plebe ac nobilitate nuptiasque forma disceptatrice collegerat. Quid hoc loco illud nuptiasque Casaubonus hæret legique ait in aliis libr. nuptiasq; legam ego levi mutatione: quos aq; ex probe ac nobilitate cuiusque forma disceptatrice collegerat. Et recte se habent omnia. Concludam hoc Caput loco

loco Taciturnus animadverso hactenus à quoquam, quod
sciam, quem jurare tamen ausim in mendo cubare. Verba
sunt libe. i. Annal. Ascendebat hac onerabatque se Janus pe-
ritia mortis Tiberij, odia in longum jacens, qua reconderet
autaque promeret. Ilego Tiberij odia in longum iacentis.
Vult etiam aperte mores Tiberii de quibus dixerat. In se-
num ista non quadrant. Inspice textum & adsentieris sat
scio.

CAPUT XXV.

In Servio PETRI DANIELIS qua-
dam emendata.

Festus illustratus emendatus.

Quantum roi literariꝝ adjumentum adulterit Vir Cl. PI-
TRVS DANIEL editione Servi procuratā, vix est ut dici
possit. Certè enim ante vix scipsum agnovisset Servius. Re-
liquit autem nobis materiam & veluti campum aperuit, in
quo excurrere ingenia & exercere sest possint, dum Mſſ. le-
ctiones ut vidit̄ repræsentavit. Judicia publica super illis
requires. In illis hac observata capiti huic consecrabo.
In iv. Eclogā super illum v̄rs.

Sic animus sylvas, sylva sunt consule digna
ita Serv: Misceretur illi — bonos ut digna sint consule, id est, fi-
lio — Consulē Afinio Pollio. Emendo & suppleo: Misce-
tur filio patris bonos, ut digna sint Consule, id est, filio Saloni-
no Consulē Afinio Pollio. Sic ferè Plinius Panegyrico: Ita
que proinde summis atque infinitis carius, sic imperatorem com-
militonemq; miscuerat. In libr. i. Georg. pag. 59. super illa.

Chaoniam pinguiglandem mutavit aristā
Inquit: Glandem verò mutavit aristā ita sit, ut cojam pa-

*ludamento mutavit. Monstrum verbi, cojara, insiquatio
neque scribium neque pictum, neque fiducum. Lego regans
paludamento mutavit. Toga pacis vestis, Paludamentum
Festus omne militare ornamentum dicitur. Et ita fere Clau-
dian. in quartum Honoris consulatum.*

Loricam mutare togam.

Plinius item Panegyris.

*Quibus erat moris paludamento mutare pretextam
Horat. Libros Passat & fucraticam domum*

Mutare loricis liberis.

Syneca. libr. I. Epist. 52.

At ilio saltum putas quod fascibus aratra mutantur.

Apud eundem Servium 3. En. pag. 282. lit. D. Historia
recensetur que me juvat in commendatione loci cuiusdam a.
pud Festum. Piculum fuerat commissum (inquit Servius)
tauro in Thracia immolato, & licet multa fusseri secuta fa-
cificia, intelligebatur tamen adhuc numen iratum non defi-
nientibus malis, &c. Nam cum Romani iracundia matris D.E.
VM laborarent, & eam nec sacrificiis nec ludis placare pos-
sent.

*Quidam Senex statutis ludis Circensibus saltatavit (ita le-
go non ut haberet locus) saltatavit, que sola causa fuit pla-
cationis. Vnde & natum Proverbiu[m]: Omnia secunda saltat
Senex.*

Hac Servius: Lego itaque apud Festum: Salvares est,
dum saltat Senex, non: dum cantat senex, ut etiamnum in
Magni Scaligeri Editione visitur. Eod. libr. pag. 303. Ele-
gans est locus, quem non modo adferam, quia mendoza
esse censeo, sed & quia mira facere potest Adolescentibus,
qui in Poesi aliquid studij ponere satagunt.

*Sane (inquit) Noctis VII. tempora ponuntur Crepuscu-
lum,*

sum, quod dicitur Vesper, Fax, que lumina incenduntur, Concubium quo nos quieti damus intempesta, id est, media, Gallicinum quo galli cantant Conticinium post cantum gallorum, Silentium, Aurora vel crepusculum matutinum, tempus quod ante solem est.

Laborat interpunctione locus hic. Nam si tempora numerare te postules octo habebis non septem, juvo & sano legendō conticinium post cantum gallorum silentium, id est, tempus quo galli conticescunt rursus.

Et sic septem sunt: Vesper, Fax, Concubium, Intempesta, Gallicinum, Conticinium, Aurora.

CARV T XXVI.

Panegyti tentati: Mamertinus ter emendatus. Incertus auctor semel.

Elegans est locus in Panegyr. 2. Qui est Mamertini dictus Maximiano, qui tentatus a magnis viris nondum tamquam videtur persanatus:

Tu primus omnium Imperatorum probasti, Romanis imperij nullum esse terminum, nisi qui tuorum esset arborum. Rhenanus censuit arbitrorum. Livineius, laborum. Gruterus, ardorum. Acidalius, Verborum. Lego: armorum: Sensu concinno: Finis tuorum armorum constituit finem imperij tui, quemcumque enim armis pervenisti, vicisti. In ejusdem Mamertini Genethliaco ita legitur:

Ille siquidem Diocletiani auctor D E V S preter depulsos quondam cali possessione Titane & mox deformium bella monstrorum &c.

Livineius quosdam libros präferre ait: *Biformium, Legerim ego multiformium pro mox deformium: scriptum fuerat multiformium, inde error Multiformis vox probaci-*

ceroni Plinio Columellæ usurpata. Eodem Genethli, paucis interiectis paginis: *Statim pecua agrique deserta omnes familiaristicae sylvarum & ferarum cubilia petivere.*

Livineius leg. notat ex Miss. sylvias &c. p. quid si legendum potius sit arcana sylvarum & ferarum cubilia petivere. Apud Symmachum certè aliquid tale legere memini. Addo locum ex ineerto Panegyrio Constantino dicto, qui ordine Sextus est: *Eripuisti Imperator adversariis tuis gladios, ne quis incumberet dolore. Superasti & eosdem manibus suis innocios reddidisti.*

Livineius & Val. Acidalius transmittunt locum. **JANVS GRVTERVS** Vir summus ita: Editiones expletæ, etiam Viennenses alia distinctione, dolore superasti, & eosdem &c.

Ex quo ingenuo se finxit **PETRVS DANIEL**: dolore super acie, & eosdem.

Legendum mihi videtur: *Eripuisti Imperator adversariis gladios tuos, ne quis incumberet dolore: (Sc. quod vietus fuisset) superasti de eos à manibus suis innocios reddidisti.*

CAPUT XXVII. In Servio perrectum.

Redeo ad Servium, apud quem i. Georg. pag. 60. ad Vocabulum Favens ita Servius.

Favens pro volens & per hoc propitiis.

Favere enim Veteres etiam velle dixerint;

Ennius:

Matronæ māros complent spectare faventes

Nōnumquam favere protacere ponit, ut idem Ennius ore faventes &c.

Lego; ut idem Ennius: linguis atque ore favere.

Eod.

Eod: libr. i; Georg. pag. 73.

Tribulaque Genus vehiculi est omni parre levatum; unde deferantur frumenta; quo maxime in Africa utebantur.

Emindo: unde teruntur frumenta. Fundum emendationis do Varronem libr. i. de re Rust. cap. 52.

Oportet inquit e spicis excuti grana; quod fit apud alios jumentis junctis ac tribulo: Id fit e tabula lapidibus aut ferro usperata; quia imposito atriugh aut pondere grandi; trahitur iumento iunctis; ut discutiat e spica grana; aut ex ossibus dentatis cum orbiculis; quod vocant plostellum Poenicum.

De Tribulis multa præter hunc Varronis locum vide apud Doctissimum & Anticissimum GOTHOFRÆDVM JVN- CERMANNVM ad Poemeticam Longi.

Ead. pag. Paulio infra ad illud: *Vitis supplex ita Ser- vius: Vibis autem supplex & que — nam de genistis vel juncis vel alba vite fieri solent. Legio: quoniam de genistis &c.* Enn. i. pag. 185. Ad illam Virgil. *Quæ te gentior sententia verit. Quæ inquit Servius præc̄is aut qualis. Legio: præc̄ia senten- tia aut qualis.* Sic Virgil. Eclog. 3. *Curum pecus: ad quem locum Servius: Theoverita est carmen:*

ει τῷ μοὶ ἡ κορυδάρων τίνες διὰ Βότη ἢ ἡ οὐ Φιλάνδας γένεται αὐτοῖς

(Vbi lege ex Theocrito: ai βέβη νέγος) Cūlum autem antīgā attirans ipsoī lox&rs. ne diceret curus pecus. Antiqui dicebant siens meus; mea; meum. Ita curus; cura; cūlum. Terent. Quid virgo cura est. Arnob. libr. i. in cuiā possessione versio mini, in cuiā res sit.

Ad 3. Enn. Phinei historiam recitans pag. 278. ad posuit inquit et Aquilo Harpyias; que cum ei diu cibos abriperent sūmnosque inquietarent, hic Iasonem cum Argonautis propter vellus aureum Catchos petentem suscepit. Labat sententia Le- gor; qua comedent cibos abriperent &c.

H 3 Ad

Ad 4. En. pag. 322 de pronuba junone agens ita: *Pro-
nuba Juno est, quam nubentibus praest. Varro Pronubam dicit,
qua ante nubescit, neque unitatum nubta est, ideoque au-
spices deliguntur ad nubetas. Ieg. & que uni unitum nubta est.
Apud Tertullianum enim lib. de Castitate. Vnivirata pronuba
dicitur, & apud Catull. in Epithal.*

Vnis sénibus cognita famina.

Quamvis ibi illustriss. SCALIGER aliter. De re tamen
consentit. Festus Pronuba adhibebantur nubtis quæ semel
nubserant, matrimonij perspicuitatem auspicantes. Vbi vid.
Heroem jam modo laudatum, qui Scryl hunc locutus inter-
grè citat. Itaque illi omnino loci emendatio referibit esto.
Vnivirarum autem summus olim honor, ut notavit Servi-
us ad illum 4. En. Versum.

Huic uniforsan potui succumbere culpa.
Bene inquit culpa potius quam amori, & hoc propter antiquum
ritum, quo repellabantur à sacerdotio. Id est Fortunam mulie-
brem non coronabant bis nubta. Quod & Tertullianus tan-
git: *Fortuna muliebri coronam non imponit nisi univira, sicut
nec Matrimatula.*

Vid. & Hieron. Epist. ad Salvinam. Lixius libr. ult.
Dec. I. *Pudicitia templo exclusa fuere quæ secundo nubfissent.
Ius sacrificandi habuere quæ unis solum viro nubserant;* Vide
quâ dealtercatione Virginiz patricia plebeio nubtz.

CAPUT XXIX.

Arnobius emendatus.

IN Arnobi lectione versanni quædam notavi, quæ in hoc
caput conhicere volui censenda benigno Lectori. Lib. I.
pag. 12. Editionis Hanoviensis ita legitur:

*Quod si ad credendum difficilis res esset, testimonii age-
re posse.*

re possemus rurorum, quanta quoties & qua gentes famem
secesserint horridam & aggerata interierint vastitate.

Non inferior aggerandi vocem probam esse, usurpatam Virgilio, Curtio & Columellæ, ut nec illud, tolerari hoc loco posse. Videtamen, an non rectius legatur: agrorum interierint vastitate. Ita certè Columella quoque i. de re Rust. c. 3. Mox etiam cum agrorum vastatem vitoriano nostra fecissent. Cic. etiam Verrin. 6. Vastatem agrorum, & Livius dixerunt.

Ejusd. libr. pag. 50. Ita visitur:

Et tamen, id est, qui pollutare res nostras vitiorum criminem, stribiligem, & vos istas libris illis in maximis atque deformitate admirabilibus non habetis: Sententia manca. Lipsius succurrat legisque virtute verborum. Ingeniosè. Quid si ita concipiuntur: qui pollutare res nostras vitiorum criminam, stribiligem, & vos istas &c. Stribiligo quid sit, vide Agell. libr. 5. cap. 20. Libr. 2. pag. 75. Esurienti si deducimus uvam, mustaciam capre carduum, cucumerem, ficum, scit passim federe ex omnibus his frumentis? adi quo genere singula esse debeant? Legerim: lubens quo genere singula esse debent, id est, edere! Genus pro modo usurpare solemne Arnobio quin libro hoc ipso, pag. 104. Quoniam operis genere factus est, id est, quoniam odo.

Vnus locus in iii. Libr. pag. 124. restat considerandus.

Verba sunt:

Sed & illud rursum desideramus audire à vobis imposita ne habeant hic nomina, quibus eos vocatis, an ipsi hac sibi diebus imposuerint ludicris.

ELMENHORSTIUS probat lectionem Cod. Romani: de rebus ludicris. Eleganter quidem istud. Mihi tamen si quid in his rebus sensus est videtur potius legendum diebus lustri.

cis. De quibus Consule Festum; Lustrici inquit dies inferni appellantur, puellarum octavus, puerorum nonus, quibus lustrantur atque eis nomina imponuntur.

Vid. & Plutarch. & Macrobi. in Saturnal. Sueton. in Claudio, & Scaligerum ad Festi locum. Verum hoc Claviger. & Amicissimum MEYRSIVM nostrum notasse jam ante me vidi, itaque illi lubens merito rescribo.

CAPUT. XXXIX.

Martialis aliquot locis tentatus.

IN Martiali post magnos viros hæc adhuc in paucis qui-
busdam, ea in medium nunc proponam censenda. Lecto-
ri, lib. 3. Epigr. 25. ita habet:

Si temperari balneum cupis feruens,

Faustine quod vix Iuliolum interpret

Rogo lavet uti Rhetorem Sabineum,

Neronianas is refrigerat thermas.

In tertio versu magna est varietas lectionis, quam videre
est apud L A N G I U M. GR Y T A R Y S noster Pulmannianam
probat lectionem;

Roga lavetur Rhetorem Sabineum.

Cui non repugno quidem nigenti præfertim. Mf. auctio-
ritate. Non putem tamen incommodum esse, quod immen-
tem mihi fuit:

Roga lavatum Rhetorem Sabineum.

Epigr. 26. ejusd. libri.

Predia solus habes & solus Candide numes,

Aurea solus habes, myrrina solus habes

Mafica solus habes, & Opimi Cacuba solus:

Et cor solus habes, solus & ingenium.

Omnia solus habes; hoc me puto velle negare:

Vxorem sed habes Candide cum populo.

Ante.

DIBER SINGVARTS.

Antepenultimum versum. In viuo hærere & Monas-
vs & GRVTERVS videre, & quā ab ingenio quā à libris sūce-
currēre. Si penes me sit, ita concepcionem:

Omnis solus habet: hoc me paro nolle negare.
Sensu hoc: Omnia alia resolum habere nolo negare. Et
tamen aliquid, quod non habcassolus. Vxorem videlicet
communem habet cum populo.

Epigr. 40. Ejusd. libri.

Esse tibi magnus, Thelésine videris amicus,

Tum magnus, quod das; immo ego quod recipis?

Leg. GRVTERVS; Tum magnus.

Quid si: Num magnus quod das?

Epigram. 62, ultimum distichon tale est:

Quid narras? hoc est, hoc est homo, Cotile, bellus

Res petricosa est Cotile bellus homo.

TVRNEBV & GRVTERVS ex Mss. & Vett. Edit. legunt
pertricosa est. Nihil habeo quod contradicam, cogitavi ta-
men annon legi possit;

Res bene tricosa est, Cotile, bellus homo.

Vt alludat bene illud ad bellum hominem. Bellus iste
tuus, mi Cotile, homo, bene tricosa res est.

Epigr. 63.

Huc est usque tibi scribus, matrona libellus,

Cui sunt scripta ragas interiora? mihi

Putem rectius esse: Inferiora: id est, quae infra sequun-
tur.

CAPUT XXX.

In Servio perrectum.

CLAUDAM librum hunc Servio: In quo operam ponere
nentiquam puto de nihilo esse, quamquam alicubi im-
pegerit,

peccat, quod humanum esse quis non videt. Id, quin hoc quoque libello non mihi semel acciderit, vacui sunt capitum aut fermentati si negem; verum apud bonos paratam mihi veniam pollicor, aurgante ad eam naturam & virtutem ipso. sum. **Si** quiores nihil dixeris, immo morus sum si moreas. In Servio ergo ad lib. En. 4. versu illo:

— natumque patremque —

Cum genere extinxeris, memet super ipsa dedisse.

Ita notatum video: Particulam met & te pronominiis ad-
ditam, putant aliqui significare quoddam, ut sit memet, mei-
psum, tute suis sc. Alij autem, quod magis sequendum est, ex-
crementa Comici leporis existimant. Nam Terentius dicit:
Tutem mirabere.

Itane Excrementa? Et quidem Comici leporis? & Ter-
rentio adscribit de quo tu, Servi ad n. En. Terentium pro-
pter salam loquendi proprietatem omnibus Comicis praposi-
tum! Credat Iudeus Apella: lego itaque: Atij autem, quod
magis sequendum est, excrementa Comici leporis existi-
mant. Seneca Epist. 110. Si scires cacumina arborum exple-
menam esse venenis.

Excrementa vero ista non esse docebit te Briscianus
quem vide libr. 12. Ut & alios Grammaticos, quos edidit
marginis Pyrschivs noster, Trophaeum & monumentum
eternum Virtutis suae, quod, si qua modo futura est, grato
animo posteritas cognoscet & deprecabatur.

Libr. VII. pag. 456. Soty, vocis quarti consilium & Ety-
mologiam Eam ita promitt: Solum est voluntarium de uno
ligno ad regnum tutelarum factum. Secundum alios à soliditate
dictum. Secundum asperum per antistichon, quod solum unum
capit: quasi sodum à sedendo, Nam & sella quasi sedda dicta
est.

Locus

Locus mirificè luxatus: Restituo:

Solum est veluti armarium de uno ligno ad Regum tutę
tam factum, vel quod solum upus capit. Secundum atq[ue] a
soliditate dictum. Secundum Asperum per Antistichon solum
quasi sodum à sedendo. Nam & sella quasi sedda dictum est.

Libr. xx. pag. 494. popit rationes, quae in partis peti-
tione cum olivæ ramo vitta etiam data fuit.

Partim inquit; fabula partim naturæ efficit ratio. Nam
cum de nomine Athenarum Neptunus & Minerva contendere-
rent, & iussisset Iupiter, ut illius nomine diceretur civitas,
qui munus melius obtulisset hominibus: Equum Neptunus, Mi-
nerva olivam protulit & statim vicit. Vnde, cum eius ramus
aliqui offertur, indicat eum esse meliorem.

Hinc est illud Proverbium: Herbam do, id est, cedo vix-
toriam. Quod Varro in antiquitatibus libris ponit; Cum in as-
perisibus herbam in modum palma dat aliquis ei, cum quo con-
tendere non cupit, & fatetur (lego cum fateretur) esse melio-
rem. Vitta autem habet ramus oliva ideo, ut inertiam &
imbecillitatem offerentis ostendat.

Scimus enim oves, unde luna aquarit, egere alieno semine
per auxilo. Proposui elegantem locum integrum tum pro-
pter insigne illud Adagium, Herbam porrigere, tum propter
vitium quod in ejus extremo habet: Illud enim: aquavit,
nihil lego:

Oves enim scimus, unde luna, è qua vitta &c.

Atque hac haecens,

I N D E X.

RERVM ET VERBORVM
CERTISSIMVS.

A

- A** Bigere pro Abjicere. Cap. 76
Adficio. c. 23.
Adjubeo. c. ibidem
Adulatio. c. ibidem
Adveneror. c. ibidem
Ædis Singulare numero. c. 124
Ægrotorum vehiculum. c. ibidem
Ætas ex aspectu non judicatur. c. 51
Ævitatis. c. 186
Aggerare. c. 23.
Agyrippus adutescens Plautinus. c. 6.
Amphitruo Plautina. c. 3.
Anitas. c. 18.
Antryrthinon. c. x.
Apploro. c. 23.
Αποδρόμιο. c. ibidem
Apulcius Plauti æmulus. c. 4.
Lucretium imitatas. c. 9.
delectatur παρελκότ των & πλεοναζ. c. ibidem.
eius loquendi modus. c. 8.
Arcta. c. 12.
Astalium facere. c. 13.
Aftus

I N D E X

<i>Athus animus.</i>	ibidem.
<i>Atho montem Xerxes increpavit.</i>	c. 11.
<i>Atticas, pro Attigas.</i>	c. 7.
<i>Auguriorum Romana supersticio.</i>	c. 6.
<i>Aura, pro Splendore.</i>	c. 21.
<i>Aurati, qui.</i>	ibidem.
<i>Aurora.</i>	c. 25.
<i>Aurum, unde dictum.</i>	ibidem.

B.

<i>Belgia.</i>	c. 17.
<i>Bis nup̄t̄ repellebantur olim à sacerdotio.</i>	c. 27.
<i>Bucephali Eymon, nomen, caput, armus, &c.</i>	c. I.
<i>Bucephali dicebantur equi Thessali & alij multa.</i>	ibidem.
<i>Bod.</i>	ibidem.
<i>Bóλιμος.</i>	ibidem.
<i>Bosp̄avios.</i>	ibidem.

C.

<i>C. pro G. s̄ap̄e permutati.</i>	c. 7.
<i>Cadaver opidi.</i>	c. 14.
<i>Cædere, pro Vulnerare.</i>	ibidem.
<i>Cæterum, pro Cæteroquin.</i>	c. 9.
<i>C. I. Cæsaris ridicula & impia ira.</i>	c. 14.
<i>Calidum, pro Celeri.</i>	c. 19.
<i>Casans, pro ad casum pronus.</i>	c. 4.
<i>Cessisse, pro Gessisse.</i>	c. 7.
<i>Columbarum oscula.</i>	c. 6.
<i>Columbatim vivere.</i>	ibidem.
<i>Columbarum pulli quomodo pascantur.</i>	ibidem.
<i>Concubium.</i>	c. 23.
<i>Conflages.</i>	c. 12.
<i>Considero.</i>	c. 20.

I N D E X

Considium.	ibidem.
Consilium.	ibidem.
Consulo, pro Judico, statuo.	ibidem.
Copticinum.	c. 24.
Copia, vocabuli vera significatio.	c. 5.
Cujum, pro Cujus.	c. 28.
Cujusquemodi.	c. 14.
Curam adjicere.	c. 14.

D.

D. in L. mutata.	c. 20.
Δαρεικης.	c. 9.
Δερπουν.	c. 19.
Γεγυσχεται.	ibidem.
Dicendi genus in concidendo sermone frequenter usurpatum vett.	c. 7.
Dies lustrici.	c. 28.
Dignum patrio casui recte jungitur.	c. 18.
Doriensiuma pronunciatio lit. Σ.	c. 1.

E.

Eclipsin solis caussat Lunazlumen.	c. 16.
Effigies rei, pro re ipsa.	c. 1.
Equa Theissala, quid Lucillio.	ibidem.
Eqdi Thessali.	ibidem.
Eqdi Thess. notis inustis nobiles.	ibidem.
quidam Bucephali.	ibidem.
Explementa.	c. 30.

F.

Fascinationis mactuentes Thessali.	c. 1.
Fax.	c. 25.
Favens.	c. 27.
Favere.	ibidem.
	Festus

E cclius fallitur sape in veri verbis & Etymologiis;	c. 35.
E flare.	c. 12.
F ortunam multibrem bis nuptz coronare prohibebantur.	c. 27.
F unera nc-funera.	c. 19.
G , G . pro C.	c. 7.
G allicinium.	c. 23.
G enus, pro modo,	c. 28.
G narus waginū ; à Tacito usurpatum.	c. 13.
H .	
H abitus, pro facie, & specie totius corporis.	c. 17.
H erbam do, Proverb.	c. 30.
H irtipili.	c. 12.
H onore augens remedium.	c. 1.
H oratius compositione verborum sape uitetur.	c. 23.
I .	
J acturaz.	c. 2.
I gnarus, ignotus m̄nus ; à Tacito usurpatum.	c. 13.
I nvehere.	c. 13.
I ntempesta.	c. 25.
I ra ridicula & impia exempla.	c. 11.
J uno pronuba.	c. 27.
J uramentum impium Regum Mericanorum.	c. 11.
K .	
K . Litera.	c. 1.
K edencia.	c. 23.
K atastasis.	c. 1.
K ozza / las equus.	ibidem.
L .	
L acrimas quomodo abstergant pueri.	c. 17.
L an-	

I N D E X.

Linguenti manus dandi mos.
Luntina, pro Fenestris.

ibidem.
C. 19.

M.

Magici.
Magicas incantationes abigere remedium.
Mansues.
Mari intempesto plagam incusit Xerxes.
Mexicanor. popp. mos impius in Rege consecrando,
Minores pro Posteris.
Millio.
Mors rerum inanimatarum.
Multiformis.

ibidem.
C. 9.
C. 15.
ibid.
C. 16.
C. 11.
C. 14.
C. 26.

N.

Naylum, quid.
Nec, pro etnon.
Noctis septem tempora.
Nodi.
Nuptiae innuptae.

C. 9.
C. 20.
C. 25.
C. 16.
C. 19.

O.

Obstruduleatum.
Oliva quare in petitione pacis adhibita.
Omnia secunda, saltat Senex Proverb.
Oraculum de peste Romana fuganda à puero gevellatum.
Oracula Delphica.
Ornatus inornatus.
Ora, pro termino & pro principio.
Os pertere.
Osculorum levitas.

C. 20.
C. 30.
c. 25.
C. 12.
ibidem.
C. 21.
C. 19.
C. 20.
ibidem.
C. 6.

Paca-

P.

Pacatus panegyr. Apulcium imitatur.	C. 44.
Pacè, pro pacificè.	C. 36.
Pacis petitioni quæ signa & quare adhibita.	C. 30.
Partes, quid apud Plaut. & alios.	C. 19.
παρέχοντες à Vett. sæpè adfectatæ.	C. 5.
Pellibus Vett., coenabant.	C. 14.
Pestis Romæ iutoria.	C. 12.
Petronius.	C. 17.
Pitillo.	C. 18.
Præhibuit, pro Præbuit.	C. 48.
Prætexta Romæ pueri & revestatum oraculum muneri da- ta.	C. 12.
Pronubæ.	C. 27.
Pudicitiae templo exaludantur olim bis nuptæ.	C. 27.
Puerorum modus extergendi lacrimas.	C. 17.

Q.

Quàm, pro priusquàm.	C. 3.
Quassare est stomachantium & superborum.	C. 4.
Quin, particula asseverandi.	C. 7.

R.

Repetitio verborum Plauto usitata.	C. 3.
Ruri otiali.	C. 13.

S.

S. doricè pronunciatum.	C. 4.
Sacrarium solum , quid.	C. 24.
Samphoras equus.	C. 1.
Scorpii attacti.	ibidem.
Sedere, pro Consilium dare.	C. 20.
Sella.	C. 30.
Senum vehiculum.	C. 12.
Sepeliendi leges.	C. 24.

K

Sepulera familiarum peculiaria tempore pestis fabricari non debent.	C. 24.
Simul, pro simulatque.	C. 13.
Sinc animo; quid signif.	C. 23.
Solum.	C. 30.
Stribiligo.	C. 28.

T.

Tacitus <i>ra9nūs</i> verbis grecis isamens & similibus uſi- tur.	C. 13.
Tentatio Vett. ex pellib.	C. 14.
Terentius.	C. 30.
Teretes, <i>id est</i> , rotundi, agiles.	C. 17.
Thesaurus, unde dictum.	C. 21.
Thessaliz equi præstantiss.	C. 1.
Thessali magi & venefici.	ibid.
Tonitru ad pugnam vocavit C. J. Cæs.	C. II.
Tribula.	C. 27.

V.

Trullæ.	C. 12.
Vadimonium promittere.	C. 13.
Vara vibiam sequitur.	C. 20.
Vero, pro augco.	C. 15.
Vehiculum.	C. 12.
Vehena repellens remedium.	C. 1.
Vesper.	C. 25.
Viduare, quid vete.	C. 8.
Vita invita.	C. 19.
Vitta in pace petenda adhibita.	C. 30.
Vnivira.	C. 27.
Vsus est hanc rem, pro opus est.	C. 18.
Vt, pro utrum.	C. 15.
Xerxis ira ridicula, cum ad montem Atho investivam mit- teret.	C. II.

IN

I N D E X

AVCTORVM VETT. TAM NOMI-
NATORVM, QVAM EMENDATORYM,

A.

<i>A</i> Puleius.	s. 3. 5. 7. 8. 9. 13. 16. 18.
<i>Aristophanes.</i>	c. 1.
<i>Scholastes.</i>	ibidem;
<i>Arnobius.</i>	s. 2. 3. 16. 18. 20. 27. 28.
<i>Athenaeus.</i>	c. 1.
<i>Atticus.</i>	c. 20.
<i>A. Gellius.</i>	s. 82. 16. 18. 28.
<i>Auctor Rhetor. ad Herenn.</i>	c. 18.
<i>Ausonius.</i>	c. 20.

B.

<i>Biblia.</i>	s. 18.
----------------	--------

C.

<i>Cacilius.</i>	s. 80.
<i>C. I. Cesar.</i>	c. 2.
<i>Callimachus.</i>	c. 9.
<i>Capitolinus.</i>	c. 34.
<i>Cato.</i>	c. 12.
<i>Catullus.</i>	s. 23. 27.
<i>Cicero.</i>	s. 2. 5. 12. 13. 18. 19. 26. 28.
<i>Claudianus.</i>	c. 25.
<i>Columella.</i>	c. 1. 26. 28.
<i>Corn. Nepos.</i>	c. 10.
<i>Curtius.</i>	c. 28.

D.

<i>Digesta Iuris</i>	c. 2. 9.
	Dio

<i>Bio. Cass.</i>	C. 22.
<i>Diſcorides.</i>	C. 5.
	E.
<i>Empius.</i>	C. 20. 27.
<i>Eiſtologice anchor.</i>	C. 1. 12. 14.
<i>Eustathius.</i>	C. 2.
	F.
<i>Exſtre.</i>	C. 8. 12. 20. 21. 25. 27. 28.
	G.
<i>Glossarium veter.</i>	C. 2. 18. 20. 23.
<i>Gandharus Ligurinus.</i>	C. 3.
	H.
<i>Hieronymus.</i>	C. 27.
<i>Hippocrates medicus.</i>	C. 21.
<i>Homerus.</i>	C. 19.
<i>Floratius.</i>	C. 1. 6. 8. 17. 18. 21. 23. 25.
	I.
<i>Incertus Panegyrici anchor.</i>	C. 26.
	L.
<i>Campridius.</i>	C. 24.
<i>Leges 12. tabb.</i>	C. 18.
<i>Livius Andronicus.</i>	C. 12.
<i>Longi Pæmenica.</i>	C. 27.
<i>Lucilius.</i>	C. 1.
<i>Lucretius.</i>	C. 17. C. 9.
	M.
<i>Macrobius.</i>	C. 12. 28.
<i>Mamertinus.</i>	C. 19. 26.
<i>Martialis.</i>	C. 3. 18. 29.
	N.
<i>Nonius.</i>	C. 12.
	Ovidius

INDEX.

O.

Ovidius.

c. 20. 21.

Pacatus.

c. 8. 13.

Pacrius.

c. 12.

Palladius.

c. 14.

Petronius.

c. 8. 15. 17. 18. 19.

Plautus.

c. 3. 4. 5. 6. 7. 17. 18. 19. 20. 23.

Plinius sen.

c. 1. 16. 26.

Rispius Panegyr.

c. 25.

Plutarchus.

c. 6. 11. 28.

Priscianus.

c. 30.

Prudentius.

c. 40.

Quintilianus.

c. 18. 22.

Servius.

c. 2. 5. 8. 13. 14. 17. 20. 21. 25. 27. 30.

Seneca, Philof.

c. 8. 11. 13. 30.

Suetonius.

c. 19. 28.

Symmachus.

c. 14. 15. 25. 26.

T.

Tacitus.

c. 13. 24.

Terentius.

c. 19. 20. 27. 30.

Tertullianus.

c. 27.

Theophrastus.

c. 4.

Tibullus.

c. 1.

T. Livius.

c. 6. 14. 17. 20. 27. 28.

V.

Valer. Flaccus.

c. 23. 22.

Valer. Maximus.

c. 16.

Varro.

c. 1. 6. 12. 23. 27. 30.

Veribus Flaccus.

c. 12.

Vergilius.

c. 1. 2. 4. 5. 8. 17. 18. 20. 21. 25. 28.

K 3

IN-

INDEX.

NEOTERICORVM PARTIM
CITATORVM, PARTIM LAV.
DATORYM.

A.

Alexander ab Alexandro.

C. 6.

B.

Bellonius.

C. 7.

Beroaldus.

C. 4.

C.

Casp. Hoffmannus.

C. 1.

Cœlius Rodiginus.

Ibidem.

Colvius.

C. 4. 16. 19.

Cujacius.

C. 23.

Cunrad. Rittershusius.

C. 7. 13. 16. 18. 19.

E.

Elmenhorstius.

C. 28.

F.

Francisc. Douza.

C. 1.

G.

Gothofr. Jungermannus.

C. 27.

Guliel. Canterus.

C. 2.

Gruterus.

C. II. 20. 29.

L.

Janus Drusius.

C. 19.

Janus

I N D E X.

Janus Gadielmius.	c. 14.
Joachimus Camerarius.	c. 21.
Joannes à Woveren.	c. 17. 19.
Joseph. Scaliger.	c. 12. 20. 21. 23. 25. 27. 28.
Macius Casaubonus.	c. 24.
Justus Lipsius.	c. 3. 4. 28.

Lambinus.	c. 3. 6. 7.
Langius.	c. 29.
Livingejus.	c. 13. 19. 24. 26.
Lopefius Gomaræs.	c. 11.
Ludov. Carrio.	c. 23.

M.

Matthielus.	c. 18
Meursius.	c. 28.
Modius.	c. 29.
Muretus.	c. 15.

Ob. Giphanius.	c. 9. 13. 20.
----------------	---------------

Petrus Danick.	c. 25. 26.
Peucerus.	c. 6.
Putschius.	c. 30.

Rhenanus.	c. 26.
-----------	--------

Schickeradius.	c. 1. 4.
----------------	----------

Schops

Schoppius
Stevvechius,

C. 7. 10. 15.

C. 4.

Tiraquellus,

C. 6.

Valens Acidalius,
Vulcanius.

C. 26.

C. f.

T.

V.

F I N I S,

